

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale,
Alojz Janežič, Ivo Kohlen-
brand, Marjan Kolar, Fran-
čiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Tel. 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk
Maribor

Direktor Gregor Klančnik

NAPAD NA NEDOVRŠENO PROIZVODNJO

V drugi polovici meseca so se 16. oktobra sestali organizatorji proizvodnje in poslovanja, naslednji dan, 17. oktobra, pa delavski svet tovarne in ob tem obravnavali periodični obračun poslovanja devetih mesecev letošnjega leta. Pospešek realizacije v zadnjem četrtletju in s tem ugodnejši zaključek celoga poslovnega leta 1969 je bilo osnovno vodilo teh sestankov.

Tekoče leto je tipično po visoki konjunkturi, visoki stopnji rasti proizvodnje, še večji dinamiki potrošnje, visokem zunanjetrgovinskem primanjkljaju, kritični nelikvidnosti gospodarskih organizacij in po visokih proračunskih presežkih. Pojavili so se, in to v pretiranem obsegu, problemi, ki so spremljevalci vsake visoke konjunkturo, med katerimi je inflacija skoraj obvezno prisotna, in ki se ji tudi mi nismo mogli izogniti.

Prepričan sem, da so tisti, ki so zato izvoljeni ali imenovani, z zapoznelostjo ugotovili, da je naša ladja gospodarstva zašla iz najugodnejše poti proti ciljem gospodarske in družbene reforme. Kdor hodi v gore, ve, da je vidljivost najboljša v zgodnji jeseni, ko je vreme običajno stabilno, ozračje čisto, nebo pa jasno na širokem prostranstvu. Celó z Uršlje in Pece smo imeli zlasti letos v tem času možnost kot na dlani občudovati Triglav in njegove sosede — zasnežene avstrijske tritisočake in druge oddaljene vrhove. Poseben užitek pa je nudil vrh Triglava, ki ima edinstveni dominanten položaj; od morja do Centralnih Alp je prek nešteto gorskih verig in vrhov segalo oko.

Jesenska vidljivost se je, kot kaže, odrazila tudi na družbeno ekonomskem pod-

ročju. Upam, da ne po naključju, so se oktobra sestali predsedstvo ZKJ, zvezni izvršni svet in drugi osrednji predstavniki

ški organi ter dali svoje smernice, predloge in odločitve, ki naj ob pogledu v daljavo pomenijo uravnavanje naše plovbe k prvotno zasnovanim ciljem. Ukrepi so naslovljeni na delovne organizacije s slabimi poslovnimi rezultati, na omejitve preširoke in nedonosne potrošnje in izboljšanje plačilne bilance. Osnovni cilj, ki je pri tem zasledovan, je povečanje likvidnosti gospodarstva. Ukrepi bodo neposredno

(Nadaljevanje na 3. strani)

Svečan podpis pogodbe v Ljubljani

V torek, 30. septembra, so predsedniki delavskih svetov in direktorji železarn Jesenice, Ravne in Štore na sedežu gospodarske zbornice Slovenije v Ljubljani svečano podpisali pogodbo o pristopu k združenemu podjetju SLOVENSKE ŽELEZARNE. Temu, za slovenske železarne in slovensko gospodarstvo pomembnemu dogodku so prisostvovali številni predstavniki zveznih in republiških političnih in predstavniških organov, zbornice, Združenja jugoslovanskih železarn, bank ter poslovni partnerji slovenskih železarn.

Uvodnemu pozdravu in referatu pred-

sednika koordinacijskega odbora za pravo združitve slovenskih železarn in sedanjega vršilca dolžnosti direktorja Združenega podjetja slovenske železarne Gregorja Klančnika je sledilo svečano podpisovanje pogodb o pristopu k ZDRUŽENEMU PODJETJU SLOVENSKE ŽELEZARNE. Zatem so v krajših govorih pozdravili ta pomembni dogodek predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Leopold Krese, član izvršnega sveta Slovenije inž. Ivan Zupan, predstavnik metalurške fakultete dr. prof. Ciril Rekar in generalni sekretar ZJŽ Đorđe Andrejevič.

Pogodba je sklenjena

IZ VSEBINE

Počastimo spomin na žrtve — Naši predstavniki v delavskem svetu združenega podjetja — Zasedanja delavskega sveta — Razmislimo o strokovno tehničnem osvajanju tržišča — Dokumentalisti na Ravnah — Sklepi upravnega odbora — Očala se dobijo tudi na Ravnah — Strokovna posvetovanja in raziskave — Kulturna kronika — Sportne vesti

Varnost pri delu je zmeraj aktualna

Osnovna navodila za novo sprejete delavce

Mnogih nevarnosti ne spoznamo ali jih podcenjujemo — zaradi tega upoštevajte vedno naslednja navodila:

Premislite:

V tovarni je veliko nevarnosti! Smatrajte, da ste za lastno varnost najbolj odgovorni vi sami! Nihče ne more tako paziti na vas, kot lahko pazite sami nase! Lastna previdnost je najboljše varovalno sredstvo.

1. Ko hodite po naši tovarni — **imejte odprte oči.**

Viseča bremena na žerjavih (posebno na magnetih in kleščah) lahko padejo.

Ne hodite pod visečimi bremenii.

Nevarnost vam preti tudi pri prekoračevanju železniških prog v tovarni.

2. Na delovnem mestu vas varujejo zaščitna obleka, čelada, zaščitna očala in zaščitni čevlji.

Stara in ponošena civilna obleka ni nadomestilo za ustrezno delovno obleko — **zato nosite ustrezno delovno obleko.**

Čelado, zaščitna očala, zaščitne čevlje z jekleno kapico in druga osebna varovalna sredstva glede na vrsto dela boste prejeli od neposredno nadrejenega na svojem delovnem mestu.

Osebna varovalna sredstva so za to, da vas varujejo pred poškodbami — nosite jih!

3. Kakršnokoli delo opravljate: **mislite nanj!**

Pri vsakem opravilu premislite, kaj se lahko pri tem zgodi. Pustite pri miru stroje in naprave, na katerih ne delate. Nedgovorno ravnanje s stroji in napravami ogroža vašo varnost in varnost sodelavcev.

Na mnogih krajih ropot preglasi opozorilne signale in ropot prometnih vozil. Ne zanesite se samo na sluh — **nevarnost lahko preti z vseh strani.**

5. Nevarni plini se lahko pojavijo povsod v bližini plinskih naprav. Ko čutite glavobol in slabost, pojdite takoj na svež zrak, **ne zadržujte se po nepotrebem v bližini plinskih naprav.**

Na plinskih napravah smejo delati samo tisti, ki so za to zadolženi in usposobljeni.

6. Električni tok je nevaren. Popravila na električnih napravah smejo izvajati samo električarji. **Upoštevajte navodila za delo na električnih napravah.**

7. Neznanje je pogost vzrok nezgodam. Če niste sprejetega delovnega naloga razumeli ali če ne veste, kako je potrebno delo varno opraviti — **vprašajte svojega nadrejenega!**

8. Če smatrate kakšna dela za nevarna, sporočite to svojemu nadrejenemu. Če mislite, da veste, kako je mogoče takšno delo opraviti varno, predlagajte to izboljšavo.

9. Neumne šale se dostikrat hitro spremenijo v trpko resnico — **pri delu ni mesta za nevarne šale.**

10. Ne mislite nikoli, da varnost ogroža proizvodnjo — **varno delati pomeni tudi delati brez zastojev.**

11. Če se poškodujete, obvestite o tem takoj svojega nadrejenega ter mu pojasnite, kako je prišlo do poškodbe. **V vsakem primeru, tudi pri najmanjših poškodbah, pojdite v ambulanto prve pomoči.**

12. Vsako okvaro ali nenormalno spreminjanje na strojih in napravah ste dolžni takoj javiti svojemu nadrejenemu.

13. Ne pričnite z nobenim delom, dokler

niste prepričani, da so podvzeti vsi varnostni ukrepi. Služba varstva pri delu vam pri tem lahko tudi pomaga (telefon 323 ali 660).

14. Če opazite začetni požar, pričnite takoj z gašenjem. Pokličite na pomoč sodelavce. Obvestite dežurno gasilsko službo (telefon 7 ali 200).

Stane Ocvirk

Naši predstavniki v DS združenega podjetja

Zdaj, ko smo se zaposleni v vseh treh železarnah na referendumu odločili za ustanovitev Združenega podjetja slovenske železarn in ko je bila podpisana pogodba o ustanovitvi, smo morali v železarnah urediti še druge stvari, ki so se nanašale na ustanovitev in konstituiranje podjetja. Med temi je bila tudi izvolitev naših predstavnikov v delavski svet združenega podjetja.

Znano je, da bo delavski svet združenega podjetja štel 25 članov. Od tega števila v delavski svet izvoli vsaka železarna po osem predstavnikov, enega pa bodo izvolili zaposleni na upravi združenega podjetja. Na Jesenicah in v Štorah so svoje predstavnike izvolili takoj ob podpisu pogodbe o ustanovitvi združenega podjetja, v naši železarni pa smo to storili šele na zasedanju 17. oktobra 1969.

Predlog kandidatov so po predhodnih razpravah pripravile družbenopolitične organizacije naše železarne. Pri izbiri kandidatov je bilo upoštevano predvsem načelo, da naj bodo naši predstavniki v delavskem svetu združenega podjetja delavci, ki so splošno in strokovno dovolj razgledani, da bodo našo železarno v tem organu lahko v redu zastopali, in ki imajo določen ugled ter vpliv tudi med člani naše delovne skupnosti.

Čeprav v naši železarni volimo samo osem predstavnikov, je predlog družbenopolitičnih organizacij vseboval enajst kandidatov, člani delavskega sveta podjetja pa so predlagano listo kandidatov dopolnili še z enim predlogom, tako da je skupno bilo na kandidatni listi dvanajst kandidatov.

Pravico voliti so imeli samo člani delavskega sveta podjetja. Od 60 članov, kolikor jih šteje naš delavski svet podjetja, je zasedanju prisostvovalo 43 članov. Volitve je izvedla posebej za to imenovana volilna komisija. Po opravljenem tajnem glasovanju in preštetju glasov je bilo ugotovljeno:

— da je od 43 prisotnih članov delavskega sveta podjetja volilo 41 članov;

— da je bilo od skupnega števila oddanih glasovalnih listov 40 veljavnih, eden pa neveljaven;

— da so bili za člane delavskega sveta združenega podjetja izvoljeni:

1. inž. Jože Borštner, vodja sklopa TPO,
2. inž. Janez Bratina, obratovodja elektro remonta za jaki tok,
3. Alojz Breznikar, pomočnik direktorja prodaje,
4. inž. Milan Dobovišek, vodja sklopa obratov jeklarne,
5. inž. Franjo Mahorčič, tehnični direktor,

6. Dušan Miler, vodja finančnega računovodstva,

7. inž. Jože Rodič, vodja metalurškega oddelka,

8. Franc Šisernik, delovodja montaže pnevmatskega orodja.

Mandatna doba članov delavskega sveta bo trajala — kot je določeno zaenkrat samo še v predlogu statuta združenega podjetja — štiri leta.

Če se ob njihovi izvolitvi pridružimo čestitki in zaupanju, ki jim je izkazano, pa verjetno istočasno izražamo željo vseh zaposlenih, da bodo v tem organu pravilno in pošteno zastopali koristi in potrebe naše delovne skupnosti.

-et

TUDI V SLOVENJEM GRADCU SMO RAZSTAVLJALI

V prostorih umetnostne galerije v Slovenjem Gradcu je bila letos od 24. oktobra do 2. novembra odprta razstava industrijskih in obrtnih izdelkov, ki je segla tudi čez meje koroške krajine ter vse kaže, da bo postala tradicionalna, saj je bila letos že druga po vrsti.

Če jo torej primerjamo z lansko, vidimo letos nedvomni napredek pri številu razstavljalcev pa tudi pri skrbi za čim bolj okusno urejene paviljončke in gre torej prirediteljem tudi po tej plati gotovo vse priznanje.

Za nas je posebno zanimivo, da se je letos te razstave udeležila tudi naša železarna. Razstavljali smo na vidnem prostoru valj za hladno valjanje kovin, listnate in spiralne vzmeti, rezilno orodje za lesno in grafično industrijo, pnevmatično orodje ter razne ulitke.

Prav je, da smo se predstavili enkrat tudi v domačem kraju, in ker smo tako radi od sile kritični, je treba tudi povedati, da je bila tokrat ravska razstava deležna tople pohvale tistih, ki se na take stvari razumejo. Ne moremo pa si kaj, da ne bi ob tej priložnosti še enkrat resno opozorili: ali ne bi mogli imeti take (in morda še bolj kompletne) stalne razstave naših izdelkov tudi pri našem delavskem muzeju? Veliko ljudi bi jo videlo in daleč bi šel sloves našega dela!

K

Človeško življenje je strašno kratko: nekoliko političnih napak in zablod, tri, štiri valutne reforme, nekaj žensk in — konec ...

NAPAD NA NEDOVRŠENO PROIZVODNJO

(Nadaljevanje s I. strani)

vplivali tudi na proračun, s tem da bodo proračunski prispevki brez privilegija med drugimi upniki.

Tudi naša železarna je prispevala svoj delež h kritični nelikvidnosti gospodarstva. Prvič z visokimi zaostanki dobav: ob vstopu v zadnje četrletje smo bili dolžni kupcem 4627 ton raznega blaga. Drugič, ker nismo dobavili kvalitetno ustreznega blaga. Priznati smo morali 602,5 tone reklamacij. Tretjič, ker nam pretirano rastejo zaloge — v devetih mesecih so se dvignile na 137 milijonov din, kar ustreza skoraj petmesečni realizaciji in je proti začetku leta 17,5 %, proti normativu pa celo 41,2 % več. Četrto, ker v izvozu padamo in smo ga dosegli le štiri petine lanskih treh četrletij. Petič, ker smo sami bili med nelikvidnimi podjetji. Žiro račun smo imeli skupaj prek sedem in pol mesecev blokiran, dolgovi do dobaviteljev pa so se povzpeli od 22 na 40 milijonov din.

»Pometaj pred svojim pragom!« je star, preizkušen pregovor, ki še vedno velja. Vsaka delovna organizacija mora zato v reformi prispevati svoje; to velja tudi po analizi in sklepih zadnje seje predsedstva ZKJ.

Ne zanašajmo se, da bodo na Ravnah ukrepi zvezne skupščine sami po sebi in s posredovanjem na drugih področjih prinesli ureditev tudi za našo tovarno. Tudi ustanovitev Združenega podjetja slovenske železarne nas ne bo osvobodila tistega dela, ki ga moramo opraviti sami. Zavedati se moramo, da nismo imuni za poslovne slabosti, zato moramo vedeti, da je izboljšanje gospodarjenja, podjetništva in ureditev našega neugodnega ekonomskega položaja tovarne pogoj, da ukrepi ne bodo našo delovno organizacijo privedli v 80 % poprečje osebnih dohodkov predhodnega leta. Znižanje zalog, predvsem nedovršene proizvodnje, ki je že dosegla vrednost četrletne realizacije, je pri tem najbolj hvalna naloga, katere reševanje bo učinkovito in bo pomenilo znižanje zaostankov, povečevanje realizacije ter dohodka in izboljšanje likvidnosti tovarne.

Iz teh uvodnih misli sledi, da periodičnega obračuna devetih mesecev letošnjega leta ne smemo obravnavati statično. Če bi pomanjkljivo gledali dosežene rezultate poslovanja, ne da bi upoštevali okoliščine visoke konjunktore, ki smo jo še premalo izkoristili, in finančni položaj le iz ugotovljenega dohodka, bi nas to zavedlo v neobjektivni optimizem in v še večje finančne zaplete.

Periodični obračun nam je za obdobje januar—september pokazal naslednje:

Skupna proizvodnja — dosegli smo je 218.090 ton, kar je 25,4 % nad dosežkom v istem obdobju lani, in po četrletjih:

- I. 65.418 ton — indeks 100,
- II. 76.847 ton — indeks 117,
- III. 75.824 ton — indeks 115,9.

Blagovna proizvodnja — dosegli smo je 63.570 ton, kar je porast za 26,8 %, od tega v četrletjih:

- I. 17.502 toni — indeks 100,
- II. 23.724 ton — indeks 135,6,
- III. 22.344 ton — indeks 127,7.

Realizacija — dosegli smo je 255,09 milijona din, kar je 37,6 % več kot lani, od tega v četrletjih:

- I. 78,9 milijona din — indeks 100,
- II. 89,9 milijona din — indeks 114,
- III. 86,3 milijona din — indeks 109,3.

Izvoz je v realizaciji zastopan le z 11,06 %. Izvozili smo 8615 ton raznega blaga in dosegli 1,952.727 dolarjev, kar je le 80,8 % lanskoletne višine. Zanimivo je, da smo ob splošnem povišanju svetovnih eksportnih cen jekla tudi mi občutno dvignili povprečno ceno na tono izvoženega blaga, in to od 177,17 dolarja na tono lani, na 226,7 dolarja na tono letos ali za 28 %.

Produktivnost — skupne proizvodnje smo dosegli 7,22 tone na zaposlenega mesečno, kar je 15,3 % več kot lani. Realizacije 8444 din na zaposlenega mesečno, kar je 24,3 % več kot lani. Ugoden rezultat je tudi v evidentiranem **izmečku**, ki je v skupni proizvodnji padel od 1,34 % na 1,15 % ali za eno šestino.

Vsi ti podatki so torej proti lanskemu letu zelo ugodni, upoštevati pa je lansko

stagnacijo celotne industrijske proizvodnje.

Primerjava s predvidevanji sanacijskega načrta je že bolj objektivna.

Skupne proizvodnje smo dosegli 106,3 %, blagovne 109,2 %, realizacije 111,1 %, izvoza 102,7 %,

produktivnosti dela

— po skupni proizvodnji 102,8 %,
— po realizaciji 107,5 %.

Tudi ta slika nas lahko še zavede. Upoštevati moramo namreč, da smo letos izjemoma vključili v naš program proizvodnje ingotov za prodajo, ki je sanacijski načrt ni predvidel, bistveno pa vpliva na skoraj vse pokazalce proizvodnje. Dalje je treba upoštevati tudi znižanja izvoza in povišanje cen na domačem tržišču, in to pnevmatskega orodja, vzmeti, valjanega in vlečenega paličastega jekla, kar smo dosegli z odobritvijo pristojnih organov in tistih, ki smo jih dosegli sporazumno s potrošniki.

Zanimiv je premik strukture poslovanja po industrijskih vejah:

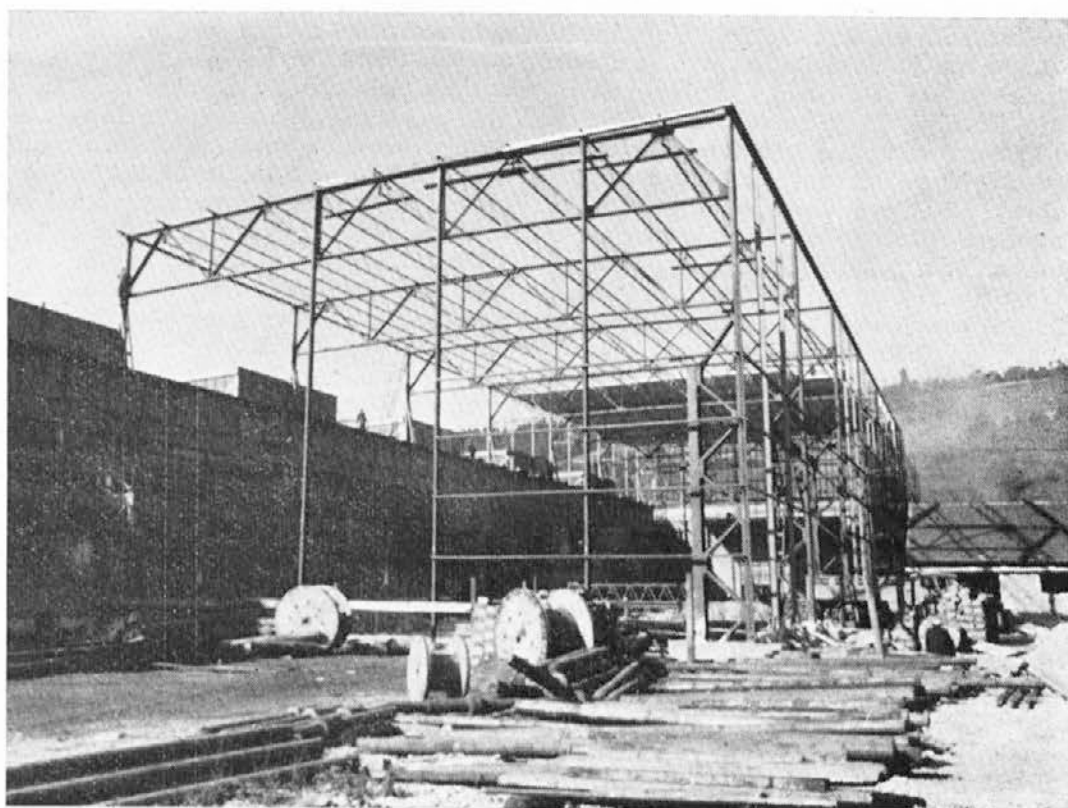
	blagovna proizvodnja v tonah	realizacija v din	izvoz v dolarjih
114. veja (črna metalurgija)	74,2	55,1 %	71,5 %
117. veja (strojna predelava)	25,8	44,9 %	28,5 %

Črna metalurgija pridobiva na teži ter z naložbami v stroje in naprave prevzema pretežni del ne samo v tonaži, temveč celo v vrednosti prodanega blaga. Tudi v prikazu dosežene akumulativnosti po našem sistemu planskih cen ta osnovna veja prvič prevzema primat. Akumulativnost 114. veje je ugotovljena z 10,04 %, a 117. veje z 10,03 %. To je dokaz, da se tudi v

proizvodnji jekla lahko doseže dobiček, če se ta oplemeniti.

Ob obravnavi poslovanja letošnjega leta nas mora posebno zaskrbeti padec proizvodnje v tretjem četrletju. Od drugega na tretje četrletje smo padli

v skupni proizvodnji za 1,3 %,
v blagovni proizvodnji za 5,8 %,
v realizaciji za 4,1 %.

Montaža težke mehanske obdelovalnice

Ker je število zaposlenih bilo v stalni rasti,

v prvem četrtletju nas je bilo 3321 — indeks 100,

v drugem četrtletju nas je bilo 3361 — indeks 101,2,

v tretjem četrtletju nas je bilo pa 3434 — indeks 103,4,

sledi, da smo v tretjem v primerjavi z drugim četrtletjem povišali stalež za 2,17 %, zato je jasno, da je produktivnost padla še nižje kot proizvodnja in realizacija. V prodaji na zaposlenega je bila za 6,2 % nižja kot v predhodnem četrtletju. Le v skupni proizvodnji se lahko tolažimo z zastojem zaradi požara v lahki kovačnici in valjarni (znižani proizvodnji ingotov za prodajo), ne pa v realizaciji. Tudi dopusti niso popolno opravičilo, saj smo v letnih mesecih imeli angažiranih 170 praktikanov. Padeč realizacije je bil predvsem zaradi julija, ko smo dosegli le 24.498.614 din, nadpovprečna realizacija avgusta in septembra nas zato ponovno hrabri.

Celoten poslovni uspeh železarne je odvisen predvsem od skladnega delovanja vseh obratov in služb. Kot predležje, ki lahko deluje le z zobatimi kolesi istega modula, tudi tovarna podjetniško donosnost doseže le ob harmoničnem delovanju celotnega mehanizma, koordiniranem notranjem blagovnem prometu oziroma organiziranem, pravočasnem in kvalitetnem medsebojnem oskrbovanju. Iz podatkov, kako so obratovala posamezne sestavine združenega dela, to je obrati, lahko ugotovimo stopnjo notranje usklajenosti.

Topilnica je v devetih mesecih letošnjega leta izdelala 98.538 t surovega jekla, kar je 109,5 % sanacijskega načrta. Ta obrat je v poglubljenem sodelovanju železarni Jesenice dobavil 7691 t ingotov in se po daljšem času zopet vključil med blagovne proizvajalce. Kot največji potrošnik surovin, reprodukcije in pomožnega materiala ter energije je najvažnejše stroškovno mesto cele železarne. Gospodarjenje se najboljše vidi v izplenu. Medtem ko je evidentirani izplen 1968. leta znašal 91,9 %, pa je na žalost v letošnjem letu padel na 90,6 % ali za 1,4 %. Kljub znižanju izmečka, ki je padel od 1,55 % na 1,19 % ali skoraj za eno četrtino, je bilo za izdelano količino jekla porabljenega okrog 2660 t več vložka, kot predvideva normativ. Ugodni pa so v primerjavi z normativom podatki potrošnje tako nekovinskega vložka kot energije. Specifična poraba energije na tono surovega jekla je padla na 7355 milijonov kalorij, kar je 8,6 % pod normativom. Z normativom odstopa potrošnja vseh materialov, tako je npr. potrošnja karborita za 19 % višja, apnenca za 24 % nižja, kokil za 10,6 % nižja od normativa, zato kaže, da je pri načrtovanju za naslednje leto izvesti tudi spremembo normativov potrošnje.

Število zaposlenih se je v topilnici dvignilo na 272, kar je v primerjavi z lanskim letnim povprečjem 13,3 % več, zato je znatno povečana produktivnost dela, ki je v primerjavi s predhodnim letom za 18,1 % višja.

Livarna je dala 7216 t ulitkov, kar je le 91,6 % sanacijskega načrta. V izplenu se je ta obrat malenkostno popravil, in sicer od 52,3 na 52,4 %. To je predvsem učinek

znižanja izmečka, ki je padel od 6,41 na 5,37 % ali približno na eno šestino, kar pa nas seveda ne more zadovoljiti. V neposredni prodaji zunanijm odjemalcem je jeklovilarna dosegla 29.114.226 din, kar je 95,5 % sanacijskega načrta. Interesantno je, da je ta obrat med redkimi, ki je letos dosegel nižjo poprečno ceno prodaje od dosežene lanske leto. Padla je od 5,48 na 5,46 din na kg, kar je zadostovalo, da je po evidentirani akumulativnosti za 1,07 % zdrknil med najmanj donosne proizvodne obrate, ki delajo na tržišču. Z elektronskim računalnikom ugotovljena analiza je važno opozorilo, kaj je za posamezne izdelke treba racionalizirati v obratu in kaj je treba z regulacijo cen napraviti pri potrošnikih.

Obrat ima letos 451 poprečno zaposlenih, kar je 3,9 % več od lanskega povprečja. V produktivnosti je livarna po vrednostnem prikazu napredovala od 6006 na 6927 din na zaposlenega mesečno ali za 15,2 %. Reklamiranega blaga pri zunanijh odjemalcih je imela 150,2 t, kar od vseh reklamacij zavzema eno četrtino ali točno 24,9 %. Sam ta pokazatelj nam pa pove še premalo. Dogaja se nam, da posamezni potrošniki vrnejo, kot npr. Metalna, celo pošiljko defektnih ulitkov zaradi zamaknenja, poroznosti ali podobno. Evidentirani izmeček pa tudi reklamacija torej še nista merilo kvalitete, če ne upoštevamo tudi visokih stroškov popravil, improvizacijskega reševanja neuspele proizvodnje. Med potrošnjo je poleg jekla v tem obratu treba omeniti tudi porabljeno količino peska, ki je kljub visokemu normativu še vedno 5 % višja. V izplenu, visoki potrošnji pomožnega in drugega materiala je glavni del zakopane akumulativnosti, ki jo bo v tem obratu 117. veje treba izvlačiti.

Valjarna je obrat 114. veje, ki najbolj napreduje. Skupne proizvodnje je dosegla 84.410 t, kar je 105,2 % sanacijskega načrta. V blagovni proizvodnji pa je kljub temu dosegla le 90,7 % sanacijskega načrta, medtem pa realizaciji tovarne prispevala največji delež od vseh obratov v višini 80.253.855 din, kar je 8,1 % nad sanacijskim načrtom. Že iz tega podatka se vidi, da smo v valjanem blagu dosegli višje poprečne cene kot lanske leto. Dvignile so se od 2,25 na 2,65 din na kg, kar je v glavnem učinek strukturalnega premika in le delno spremenjenih cen. Izplen se je v valjarni dvignil na 82,6 %, kar je 3,4 % višje od predhodnega leta. To je med drugim sledilo znižanemu izmečku, ki je padel od 0,75 na 0,71 %.

Po številu zaposlenih je valjarna s 310 le za 0,6 % nad povprečjem lanskega leta. V tem se odraža tudi produktivnost, ki je v doseženi vrednosti na zaposlenega mesečno z 28.734 din 23,4 % višja od povprečja 1968. leta.

Valjarna se je povzpela po obsegu reklamiranega blaga na prvo mesto. Kar 334,1 t smo morali priznati reklamacij, kar je 55,4 % vsega reklamiranega blaga železarne. Na žalost pa se v tem obratu poleg tehnološko zapletenih problemov in premajhnih zmogljivosti za termično obdelavo pojavljajo tudi reklamacije, ki niso inženirskega značaja, temveč odraz nerada. Zamenjave so postale tako pogoste in obsežne, da je energičen poseg vseh, ki so

za to zadolženi, neobhoden. Na žalost ta obrat največ dolguje potrošnikom. Ob vstopu v zadnje četrtletje nismo pravočasno dobavili 1900 t valjanega blaga.

Kovačnica je obrat, ki je v zvezi s požarom bil najbolj prizadet. Izdelala je 13.816 t skupne proizvodnje, kar je 100,7 % sanacijskega načrta. Zunanijm partnerjem je neposredno plasirala za 37.083.050 din kovanih izdelkov, kar je 19 % več, kot je predvideval sanacijski načrt. S svojo količino proizvedenega blaga je na tretjem mestu med proizvodnimi obrati. V izplenu je napredovala od 64,5 na 67,7 % ali za 5 %, kljub porastu izmečka, ki je z 1,67 % za 8,4 % višji od predhodnega leta. Tudi v tem obratu so poprečne cene v porastu. Dvignile so se od 4,39 na 4,87 din na kg, s tem pa je ob staležu 225, kar je 1,3 % več od predhodnega leta, porastla tudi produktivnost v doseženi vrednosti na zaposlenega mesečno, ki je z 18.304 din za 23,7 % nad dosežkom predhodnega leta. Pri reklamiranem blagu je kovačnica v relativnem zniževanju. Priznati smo morali 21,1 t reklamiranega kovanega blaga, kar pa v strukturi pomeni le 3,4 % vseh reklamacij železarne.

Jeklovlek je obrat z največjo stopnjo rasti in še z večjo prihodnostjo. Skupne proizvodnje je dosegel 3320 t, kar je 42,8 % več od sanacijskega načrta. V realizaciji tovarne je udeleženi s 16.516.767 din, kar je 11,3 % več, kot je predvideval sanacijski načrt. Izplen je s 86 % le za 0,6 % pod dosežkom predhodnega leta. Bolj pa je porastel izmeček, ki smo ga evidentirali 0,61 % ali eno tretjino več kot predhodno leto. Zaradi spremenjene strukture pa so pod povprečjem tudi prodajne cene. Medtem ko so 1968. leta znašale 6,96 din na kg, smo letos realizirali le 5,38 din na kg prodanega vlečenega, brušenega ali luščenega materiala.

Jeklovlek je letos imel poprečno 58 zaposlenih, kar je 18,3 % več kot predhodno leto, v doseženi vrednosti proizvodnje 31.824 din na zaposlenega mesečno pa je za skoraj 60 % več od predhodnega leta. Reklamiranega blaga je jeklovlek imel 48 t, kar v strukturi pomeni 7,9 % vseh reklamacij. Relativno najbolj pa zaostaja pri dobavah. Ob vstopu v zadnje četrtletje je ta obrat bil dolžan 824 t raznih izdelkov, kar je 26,6 % devetmesečne prodaje. Jeklovlek je obrat plemenitenja in s tem povečevanja vrednosti naše proizvodnje, ki pa je tehnološko še najmanj dognana, zato mu bo organizacijsko in raziskovalno treba posvetiti večjo pozornost.

Vzmetarna je izdelala 4945 t skupne proizvodnje, kar je 99,9 % sanacijskega načrta. Zunanijm odjemalcem je dobavila za 17.709.875 din svojih izdelkov, kar je 3,1 % nad sanacijskim načrtom. V produktivnosti pa je ta obrat padel. Poprečno je imel zaposlene 103 delavce, kar je v primerjavi z lanskim letom za 24 % več. Ta porast zaposlenih se odraža tudi v produktivnosti. Dosegli so 19.146 din na zaposlenega mesečno, kar je 2,8 % manj od predhodnega leta. Nižja produktivnost pa je predvsem posledica spremenjene strukture proizvodnje. Delež kompletnih vzmeti se je povečal od 39,6 na 47 %. To se odraža tudi v poprečnih cenah, ki so se povišale od 3,14 na 3,54 din na kg. Izplen se je ne-

koliko znižal, od 96 v predhodnem letu na 94,8 % letos, kljub temu da je izmeček ostal na isti minimalni ravni 0,03 %. Slabše pa je z zaostanki, ki jih je imel ta obrat v začetku zadnjega četrletja 601 t, kar pomeni 12 % vseh devetmesečnih dobav.

Mehanska obdelovalnica je dosegla 5846 t ali 94,1 % v sanacijskem načrtu predvidene skupne proizvodnje. V realiziranem blagu zavzema drugo mesto. Zunanji dobavitelj je dobavila za 64,299.953 din svojih izdelkov, kar je 5,8 % nad sanacijskim načrtom. Poprečne cene so se dvignile od 10,11 na 11,45 din na kg ali za 14 %. Iz tega rezultata tudi povečana produktivnost izdelanega blaga na zaposlenega mesečno. Znašala je 11.943 din, kar je 20 % več od predhodnega leta. Slabši pa so drugi pokazatelji. Izplen je npr. padel od 64,5 na 57,7 % ali za več kot eno desetino. Znatno se je dvignil izmeček — od 0,67 na 0,77 % ali za eno šestino. Porastle so tudi reklamacije, ki jih je bilo 48,2 t, v strukturi pa pomenijo 8,1 %. To pa ni pravo razmerje, zlasti (kar nam mora biti jasno takoj), če ugotovimo, da so med reklamiranimi izdelki brzorezni segmenti in vrsta drugih visoko vrednih izdelkov. Visoki so tudi zaostanki neizdobljenega blaga. Mehanska obdelovalnica je po sklenjenih pogodbah ostala dolžna 434 t raznega blaga, kar nas boli predvsem zaradi visoke poprečne cene tega obrata in zaradi zmanjševanja ugleda med kupci.

V vseh obratih, ki sestavljajo tehnološki postopek proizvodnje naše tovarne, smo tudi v letošnjem letu zabeležili vrsto slabosti, ki zadržujejo večjo poslovno delovno organizacijo. Odstopanja od možnih višjih podjetniških dosežkov so inženirskega, delovodskega in tudi najbolj enostavnega značaja. Z boljšo strukturo kadra in z večjim številom visokošolsko izobraženih delavcev bi rešili le del zapletene tehnološke problematike, večji del pa je odvisen le od doslednosti izvrševanja tehnoloških postopkov in notranjega reda. Če bomo ta problem obvladali, bo naša delovna organizacija lahko mirno pričakala tudi zahtevnejša tržna razmerja.

V periodičnem obračunu devetih mesecev ugotovljeni dohodek kaže, da smo kljub povečanim osebnim dohodkom dinamično rasti presežka dohodka obdržali. Skupno je bilo izplačanih 35,320.761 din neto osebnih dohodkov ali 1164,70 din na zaposlenega mesečno. V polletnem obračunu smo konstatirali poprečje 1132,40 din, kar pomeni, da smo v 3. četrletju kljub nižji produktivnosti napredovali in kumulativno poprečje osebnega dohodka povišali skoraj za 3 %. Ostanek za sklade znaša 23,367.796 din, kar je relativno ugodno. To pa na žalost ne pomeni, da tovarna finančno dobro stoji. Dejstvo, da si moramo z dragimi kratkoročnimi krediti pomagati, če hočemo, da redno 15. v mesecu izplačamo osebne dohodke, dokazuje, da tudi s presežkom dohodka razpolagamo le teoretično. Ta je namreč pokopan predvsem v preseženih zalogah in v visokem stanju dolgov naših kupcev. Izboljšanje finančnega položaja tovarne je možno le z znižanjem zalog predvsem nedovršene proizvodnje in z znižanjem dolžnikov, ki so na dan 30. septembra vezali že 114,4 milijonov din naših obratnih sredstev.

Podobno kakor smo ugotovili v periodičnem obračunu prvega polletja, značilnost devetmesečnega periodičnega obračuna železarne Ravne kaže:

- visoko rast proizvodnje,
- še višjo rast realizacije,
- zadovoljivo rast produktivnosti dela,
- zadrževanje stopnje dohodka,
- prenizek koeficient izkoriščanja obratnih sredstev,
- poglobljeno nelikvidnost tovarne.

Ob relativno ugodnem finančnem rezultatu, ki se kaže v preko 9 % akumulativnosti, je delovna organizacija v globoki finančni krizi. Tudi redni mesečni osebni dohodki se izplačujejo le ob pomoči posebnih kreditov. Vzroke za tako stanje je iskati v sami tovarni in v splošni jugoslovanski nelikvidnosti.

V gibanju in stanju zalog predvsem nedovršene proizvodnje, ki je dosegla višino poprečne četrletne realizacije, se zrcalijo vse organizacijske, koordinacijske in tehnološke slabosti delovne skupnosti. Te se dodatno manifestirajo v zaostankih dobav, ki zajemajo tritedensko proizvodnjo, in previsokem obsegu reklamiranega blaga, ki brez upoštevanja ingotov zajema preko 1 % vseh dobav.

Izvoz je sicer na ravni poslovnega načrta, po obsegu pa je prenizek, kar pomeni, da se pri prodaji svojih izdelkov delovna skupnost ni zadosti prilagojevala dobrim plačnikom.

Ustanovitev Združenega podjetja slovenske železarne bo pomenila pospešitev procesa konsolidacije proizvodnje in poslovanja ter izboljšave solventnosti tovarne. S specializacijo proizvodnje, delitvijo proizvodnega programa in umsko ustvarjalnega dela bo hitreje doseženo potrebno obvladanje zapletenega tehnološkega postopka, s skupnim nastopom na tržišču pa olajšana prilagoditev in potrošnja jekla.

Vse to že v prvem letu povezave z železarnama Jesenice in Štore 1970 lahko po-

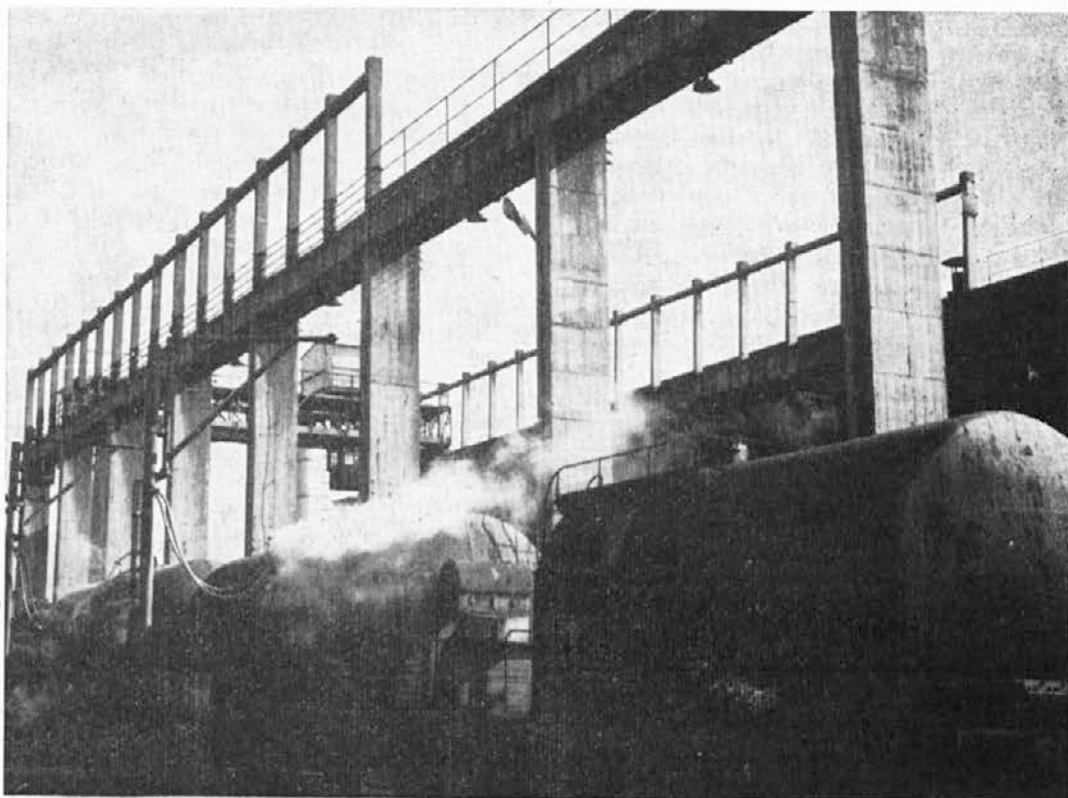
meni bistveni napredek v poslovanju na Ravnah. Odraziti se mora v načrtovanju gospodarjenja za prihodnje leto, ki mora usklajeno z drugima dvema organizacijama združenega dela biti izvršeno v letošnjem zadnjem četrletju. Produktivnost 10.000 din na zaposlenega mesečno in prilagoditev normativov potrošnje materialov, energije in časov sodobnim dosežkom mora pri tem služiti kot osnovno vodilo. Po predlogih za kratkoročno in dolgoročno načrtovanje bomo ocenjevali sposobnost organizatorjev poslovanja.

Znatno del urejevanja svoje podjetniške politike delovna skupnost železarne Ravne lahko doseže že v letošnjem zadnjem četrletju. Zaloge nedovršene proizvodnje, v katerih so pokopani sicer realizirani skladi, naj bi bile deležne splošnega napada. Ker le s potrošniki tvorimo celoto, moramo izvršiti vse za njihovo redno oskrbovanje. Zadovoljili jih ne bomo s popusti zaradi odstopanja od kvalitete, temveč z dodatki na dobro doseženo kvaliteto. Ne obilno kosilo, temveč kupcu dobro blago, naj bo v tej prizadevnosti naša deviza.

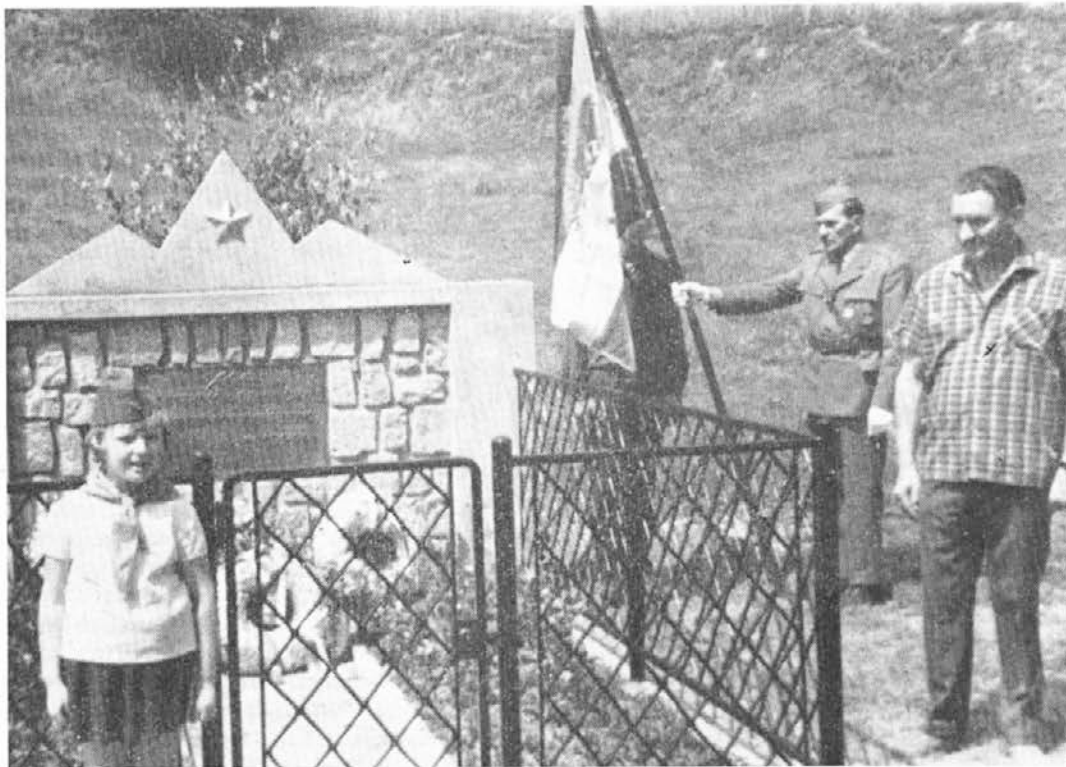
PROMETNA VARNOST V JESENSKIH IN ZIMSKIH MESECIH

Pred nami je jesenski čas, ko je potrebno misliti na razne nevarnosti na cesti, kajti s spremembo vremenskih in drugih prilik nastajajo za voznike motornih vozil nevarnosti, ki jih med letom ni bilo (npr. megla, dež, poledica, sneg). Celo ročni vozovi, na katerih prevažajo občani ozimnico, in to največkrat zvečer ali ponoči, so nevarni.

Statistika že leta izkazuje prav v predhodnih mesecih oktobru in novembru sorazmerno največ prometnih nesreč pri nas, od katerih se mnoge končajo z najhujšimi posledicami. Še vedno so prepogosti primeri neprimerna hitrost, vinjenost in ne-

Pri viru energije

Pri sv. Neži

Počastimo spomin na žrtve

(Govor Ludvika Pavlina ob odkritju spomenika talcem pri sv. Neži 4. julija 1969)

Živimo v pomembnem zgodovinskem letu, v katerem po vsej domovini prirejajo vrsto proslav, na katerih se obujajo spomini na težko prehojeno pot preteklih dni, obenem pa tudi z zavestjo in zanosom poudarjamo svoje delovne uspehe, ki nam in vsem delovnim ljudem dajejo večje materialne dobrine za boljši in srečnejši jutrišnji dan.

Nedavno smo ob 50. obletnici pred spomenikom v Dobrihah počastili spomin znanega slovenskega rodoljuba, borca za severno mejo nadporočnika Franja Malgaja, hkrati proslavljamo pomembno 50. obletnico ustanovitve Komunistične partije, njene revolucionarne poti, idejnega boja, spominjamo se vseh njenih uspehov, borb in žrtev, v katerih smo izgubili nešteto najbolj revolucionarnih, skromnih in predanih borcev, med katerimi so številni žrtvovali svoja mlada življenja za to, da bi naši narodi srečnejše in lepše živeli.

Danes smo se tu zbrali, da počastimo spomin na 25. obletnico grozljivega dogodka, ko je sedem rodoljubov mučeniške smrti končalo svoja življenja.

pravilno preHITEVANJE, tako da lahko računamo, da bo letos odzvem voznških dovoljenj zaradi prometnih nesreč in hujših prekrškov naravnost rekorden.

Občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu opozarja in apelira na udeležence v cestnem prometu na previdnost, obzirnost, tovarištvo, zmerno hitrost in druge vrline dobrega voznika oziroma pešca, da bi tudi na ta način pripomogli k večji varnosti na cesti in zmanjšanju števila prometnih nesreč.

Franč Železnik, tajnik komisije

Vsako zimo, ko sneg prekrije Goro in se mir vleže nad skrivnostne gozdove, se prebude spomini, ki so tako tesno povezani z našo zgodovino, da jih noben čas ne bo več izbrisal.

Zima pred letom osvoboditve je terjala največ žrtev. Okupator je s svojimi policijskimi in gestapovskimi formacijami z vso surovostjo besnel, kjerkoli je mogel. Dnevne vesti o umiku na frontah so ga pretresale, zato je vedel, da se bo moral umakniti z zasedenih ozemelj in je do rodoljubov, borcev NOB, uporabljal kar najbolj surove in nečloveške metode.

Prav pred vrati svobode je smrt kosila tudi pod vznožjem Uršlje gore. Sredi noči med 30. in 31. decembrom 1944 je močna policijska patrula iz postojanke Rimski vrelec pod vodstvom nemškega lajtnanta krenila do hube grofa Thurna, po domače pri Jurčku, kjer je nekaj let živel kot najemnik Gostenčnik Ferdinand s svojo številno družino. Tu se je prav te noči zbrala skupina borcev, ki so verjetno z domačimi imeli namen dočakati novo, srečnejše leto 1945. Ko se je zdanilo v zadnjem dnevu leta, je bila domačija že obkoljena od močne policijske enote, ki je dan naznanila z močnim strelnim ognjem. Nihče od borcev, ki so bili v hiši, ni mogel prebiti okupatorjevega obroča. Skozi okno sta prva hotela prebiti zasedo Samec Ferdo, miner, doma iz Žerjava, in Gorenšek Albert, kurir, Štrucov sin z Brdinj, a jima to ni uspelo. Okupatorjevi rafali so ju pokosili in obležala sta mrtva.

Pratnekar Ivan-Jožko, Protičev sin z Brdinj, takrat sekretar komiteta KPS in okrajnega odbora OF Guštanj — Prevalje, se je pri drugem oknu boril z zasedo. Zadel je komandanta patrole, ki je mrtev obležal, zatem je poskušal prebiti zasedo,

a je bil tudi smrtno zadel. Policija je vdr-la v hišo, kjer so v kleti našli domače ter partizana Kotnika Andrejčka in Kančevega Jaka-Čičo. Trije borci so izgubili življenja, očeta in sina Gostenčnika Ferdinanda ter ujeta partizana pa je policija odpeljala v gestapovske zapore v Dravograd. Tu so aretirani in ujeti partizani enajst dni preživljali nešteto nečloveških muk. Gestapovci so na zaslišanjih hoteli izvedeti od ujetih partizanov podatke o gibanju partizanskih enot in o organizaciji Osvobodilne fronte, vendar nihče ni izdal ničesar, dokaz za to je, da ni bilo nobenih poznejših represalij.

Prvi dan novega leta 1945 je patrula vermanshafta s policijsko okrepitevijo imela obhod v Tolstem vrhu in zasedo pri Knepsovi žagi, kjer je presenetila partizana Kavtičnika Alojza-Toma s Prevalj, ga ranila in ujela ter zvezanega odpeljala najprej v pliberške, nato pa v dravograj-ske gestapovske zapore.

V prvih enajstih dneh novega leta so gestapovski krvniki najbolj mučili prav Kavtičnika Alojza in Kotnika Andrejčka, za katera so vedeli, da bi lahko od njiju dobili podatke za nadaljnje represalije. Sovraštvo do okupatorja in njuna trdna zavest ni izdala ničesar. Policijska patrula pri Jurčku je imela nekaj ranjenih in tudi smrtno žrtev v izgubi svojega komandanta. Ker jim zasliševanje ujetih partizanov ni dalo zaželenih podatkov za nova maščevanja, je bila njihova odločitev najbolj kruta in najbolj surova.

V dopoldanskih urah dne 12. januarja 1945 so bili iz posameznih celic dravograj-skih gestapovskih zaporov na dvorišče poklicani ujeti partizani in sodelavci narodnoosvobodilnega gibanja: Kavtičnik Alojz, Kotnik Andrejček, Kančev Jaka-Čičo, Gostenčnik Ferdinand — Brko, njegov sin Ferdinand in dva po imenu nepoznana mlada moška — baje brata. Vsem sedmim so gestapovci natovorili nekaj opreme in zaboje municije ter tako opremljene odpeljali s tovornjakom iz Dravograda proti Dobrihah. Pri Mališnikovem mostu se je kolona avtomobilov ustavila, aretirani pa so tako natovorjeni nadaljevali pot ob progi; spremljalo jih je 28 policistov in gestapovcev.

Ko je kolona krenila mimo kmeta Potočnika na Dobrihah, je oče Rajh spoznal med njimi domačina Juričevega Andrejčka, videl njegovo izčrpanost, zato mu je hotel ponuditi košček kruha, toda policist je to preprečil. Kolona je nadaljevala pot proti Koroškemu Selovcu, mimo posestnika Korena, Pokrznika, kjer je domači sin spoznal svojega soolca Andrejčka, mu hotel ponuditi kos kruha, a mu tudi ni uspelo. Šli so mimo Mraka, v Pelčevo reber, kjer se je kolona za kratek čas ustavila. Verjetno so tu imeli namen izvršiti svoje gnusno dejanje, a so po kratkem postanku krenili do kmetije pri Mežnarju. Tu so gestapovci Mežnarjevo mater zasliševali o partizanih, vendar jim ni hotela povedati ničesar.

Kolona je odšla. Ustavila se je v gozdu nad hišo. Kako se tekle zadnje krvave ure, ni znano. Prič ni več. Edine neme pričče so bila iznakažena trupla sedmih partizanov, ki so tu v snežnem metežu končali svojo mučeniško pot. Pobita in iznakažena tru-

pla so na kraju izvršenega gnusnega dejanja pustili ležati. Ta kraj je policija z gestapovci še nekaj dni kontrolirala. Sosedje niso kaj slutili o tej tragediji. Po osmih dneh je oče Vohnet odšel na obisk k sosedu Vrhnjaku. Sredi gozda ob poti ga je spreletela groza, ko je zagledal razmetana trupla. Povedal je sosedu Vrhnjaku, zatem pa tudi terenskim aktivistom. Okoliški kmetje — starejši očetje, terenski aktivisti OF tega kraja, so se sporazumeli, da tu pri tej cerkvi pripravijo vse potrebno za za tisti čas primeren pokop.

Dne 12. januarja 1945 med 15. in 16. uro je v gozdu na Mežnarjevem vrhu udarilo kopito, odjeknili so strelji, nehala so biti srca sedmim borcem za svobodo. Njihovi soborci so jih prenesli na ta kraj in se od njih za vedno poslovili.

Kmalu po osvoboditvi so svojci prekopali naslednje:

GOSTENČNIKA FERDINANDA-BRKA, rojenega 1900 na Selah. Bil je oče številne družine, po poklicu tesar. Družino je preživeljal s skromnim zaslužkom kot gozdni delavec. Nekaj let pred vojno se je z družino preselil na grofovo hubo, p. d. pri Jurčku. V letih 1935/36 je postal simpatizer Komunistične partije, če že ne tudi njen član, kamor ga je kot čistega proletarca vključila učiteljica iz Kotelj Kuhar Vida. Jeseni leta 1942 so se pri njem zglasili prvi partizani, ki so prišli prek Sel iz Zarazborja. Od tedaj dalje je bilo njegovo bivališče tudi zatočišče vsem borcem, predvsem pa prvim partizanom, ki so odšli iz Kotelj, kot so Štajner Alojz in drugi.

GOSTENČNIK FERDINAND — sin, rojen 1926 v Kotleh, je komaj končal osnovno šolo, in že se je zavedal, da mu tujec gospodari. Sledil je naprednim očetovim idejam in delu za partizane. Postal je obveščevalec, pozno jeseni leta 1942 pa je tudi sodeloval v ekonomski akciji na Rimskem vreleu. Okupator ga je za to delo osumil in aretiriral. Bil je v celovških zaporih, nato pa poslan na prisilno delo v Landesberg, odkoder mu je uspelo pobegniti decembra leta 1944. Komaj se je vrnil domov, že mu je gestapo prekrižal namene, da bi se priključil enotam narodnoosvobodilne vojske. Bil je ponovno aretiran.

KOTNIK ANDREJČEK, rojen 1928 na Dobrihah, se je po končani osnovni šoli učil kolarske obrti v Šoštanj. Njegovi domači so bili aktivno povezani z narodnoosvobodilnim gibanjem. Da bi se ognili okupatorjevemu nasilju, so oktobra 1944 zapustili svoj topli dom in odšli v partizane. Tudi Andrejček se je oktobra 1944 priključil borcem NOV. Določen je bil za kurirja med koroškim bataljonom in odborom OF za okraj Guštanj—Prevalje, kar je vestno opravljal do zadnjega dne leta 1944.

Tu pa še počivajo:

KAVTIČNIK ALOJZ-TOMO, rojen leta 1918 v Razborju. S starši je živel v Podpeci in postal rudar v Rudniku Mežica. Poročil se je z Mager Katarino, ki mu je rodila dva sina in eno hčer — vse je neizmerno ljubil. V partizane je vstopil leta 1943. Kot iznajdljiv borec in dober tovariš je hitro napredoval. Bil je član grupe VOS in član štaba bataljona VDV. Čerav-

no je bil v celoti vdan narodnoosvobodilni borbi, je v mislih živel tudi z ženo — materjo treh otrok, ki jo je gestapo aretiriral in poslal v taborišče. Na pragu novega leta se je odločil, da obišče svoje otroke, ki so bili pri kmetu Ženovcu v Zagradu nad Prevaljami, kjer je stara mati za njih skrbela, vendar snidenje z otroki je bilo tokrat zadnje. Po svoji zvezi bi se moral v bližini Knepsovega mlina sestati s skupino dezertarjev iz nemške vojske, ki naj bi prišli oblečeni v nemških uniformah. Ko je do tega mesta prišel, je naletel na nemško patrolo, ki ga je ranila in ujela.

KANČEV JAKA-ČIČO, star okrog 55 let, tesar in gozdni delavec. Poleti je delal in živel v gozdovih koroških hribov, zime pa je preživel pri posameznih kmetih; največ se je zadrževal pri Podhovniku. Začetek okupacije ga je zajel v Homu, nato se je naselil v Kančevi bajti. Ko so se pod Uršljo goro pojavili prvi partizani, se je Jaka z njimi povezal. Bil jim je obveščevalec in jim pomagal, kolikor je mogel. Sredi leta 1944 je aktivno stopil v NOV. Ostal je na terenu v zaščiti političnega vodstva za okraj Guštanj—Prevalje. Njegov priimek, kraj rojstva in sorodstvo niso znani. Dobro poznano je ostalo le njegovo delo in partizansko ime »Čičo«.

Poleg poznanih partizanov Toma in Čiča počivata tu še dva mlada borca za svobodo — po nepotrjenih vesteh brata, aretirana v nepoznanem kraju v prvih dneh meseca januarja 1945 in pripeljana v mučilniške zapore Dravograd. Njuno vrnitev po osvoboditvi je v upanju mati zaman čakala.

Taka je kratka zgodovina tega dogodka, od katerega je poteklo že četrto stoletje.

Porušeni domovi so zopet zrastle iz mučeniške krvi, pognalo je seme svobode in tam, kjer je bila prelita kri, cveti danes planinsko cvetje. Solze so se posušile, le spomini so ostali. Spomini na tiste, ki bodrijo in ki tudi zadolžujejo, ker so ugasnili za to, kar danes mi uživamo.

Letos jim postavljamo obeležje, tako skromen spomin zato, da bo še dolgo oznanjal mladim rodovom ceno, za katero je bil dom odkupljen. Kmalu bodo poslednje priče teh strašnih dni legle v grob. Kamen bo pričal naprej, v srcih bo tlelo, sveča, prižgana na grobovih padlih, cvetje bo raslo vsako leto in narava bo poklanjala svoje čare njim, ki so domovini poklonili svoja življenja.

Na tem kraju postavljeno spominsko obeležje in današnja skromna svečanost pričča pripravljenost naših mladih proizvajalcev in upravljalcev, ki so prispevali svoj delež, da se v tej obliki oddolžimo padlim in da poznejšim rodovom zapustimo v kamen vklesano zgodovino.

Vsem, ki so prispevali — bodisi z mislijo, idejo, delom ali finančnimi sredstvi, se v imenu organizacije zveze borcev NOV lepo zahvaljujemo. Posebno zahvalo sem dolžan izreči upravnemu odboru in tov. direktorju železarne Ravne Gregorju Klančniku, ki je odobril vse, kar je bilo za postavitve potrebno, dalje gospodinji in gospodarju Mežnarjeve domačije ter prizadevnemu organizatorju, članu našega odbora, tov. Karlu Polancu.

S to nalogo smo premostili vse zapreke in prestopili upravno teritorialno politično mejo dveh občin, katerih meja borci v ča-

Stopnice smrti in kamnolom v taborišču Mauthausen

su NOB niso poznali in nas tudi pri akcijah niso ovirale. Mislim, da je prav, če poudarim, da je naloga borcev in aktivistov iz časa NOB, da smo tudi danes enotni, da podpiramo samoupravno družbo in se borimo za njeno utrditev. S svojimi bogatimi izkušnjami sodelujemo, pristopimo k uspešnemu reševanju nastalih problemov ne glede na to, na katerem področju našega družbenopolitičnega življenja se pojavljajo! Storimo čimveč, da ohranimo pridobitve velikega narodnoosvobodilnega boja in z vsemi silami se zavzemajmo za napredek naše družbene ureditve! Prepričan sem, da nas bo mlada generacija posnemala.

DOKUMENTALISTI NA RAVNAH

V petek, 24. oktobra 1969, so naš center INDOK obiskali dokumentalisti iz Ljubljane, Maribora in Celja. Ekskurzijo je organiziralo Društvo dokumentalistov in informatorjev Slovenije, katerega osnovna naloga je skrb za pospeševanje dokumentacijsko informacijske dejavnosti in pomoč pri organizaciji teh služb v podjetjih in ustanovah. Brez sodelovanja v INDOK službah ne moremo shajati, saj lahko pravilno svetujemo le, če poznamo razmere, v katerih določena služba dela. Še bolj pa je potrebno sodelovanje zaradi informiranja. V nobenem INDOK centru nimajo na razpolago toliko gradiva, da bi lahko potrošnikom v vsem ustregli. Večkrat je treba iskati pomoč pri sosedih in zaradi tega je med posameznimi INDOK centri potrebno sodelovanje. Društvo dokumentalistov in informatorjev prav zaradi tega organizira vsako leto ogled vsaj enega urejenega INDOK centra.

Prvič so naš INDOK center obiskali dokumentalisti leta 1967. Takrat smo o njem

Z zasedanja delavskega sveta

Na zasedanju meseca oktobra so člani delavskega sveta podjetja poslušali in razpravljali o periodičnem obračunu za prvih devet mesecev letos, izvolili predstavnik naše železarne v delavski svet združenega podjetja, razpravljali in potrdili pravilnik o varstvu pri delu in pravilnik o štipendiranju ter strokovnem izobraževanju in končno odobrili predlagane spremembe, ki se bodo opravile na osnovnih sredstvih naše železarne, ter potrdili predlog o prodaji stanovanj.

Poleg podatkov o doseženih rezultatih poslovanja v posameznih obratih so bili člani DS seznanjeni še z nenormalnim stanjem in gibanjem zalog, večanjem številca in zneskov naših dolžnikov, s stanjem naših obveznosti do dobaviteljev in nazadnje s finančnim rezultatom poslovanja v prvih devetih mesecih letos. Zaloge surovin in materiala so se nam v primerjavi z začetnim stanjem letošnjega leta povečale za 28,3 %, zaloge nedokončanih izdelkov in polproizvodov pa za 69,4 %. Zaradi uspele prodaje določene količine izdelkov iz zaloge smo uspeli znižati edino zalogo gotovih izdelkov na 74,8 %, računano na stanje v začetku leta. Tudi naše terjatve do odjemalcev so se v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečale za 44 % in se še vedno močno približujemo znesku 100 milijonov din. Ker nam naši odjemalci ne plačujejo računov, so porasle tudi naše obveznosti do kupcev in so se te povečale za 29 %. Kljub temu da po obračunu za prvih devet mesecev izkazujemo nekaj nad 23 milijonov din dohodka, pa teh sredstev prav zaradi nerednega plačila naših odjemalcev ne moremo izkoristiti, nasprotno, kar je videti dokaj nelogično, se moramo vsak mesec kar močno truditi, da zberemo sredstva, ki jih potrebujemo za izplačila osebnih dohodkov zaposlenim.

V razpravi je bilo ponovno opozorjeno, da so najbolj kritične zaloge surovin in materiala ter nedokončane proizvodnje. Največja odstopanja pri razredu materiala 3 so v valjih in livarskih okvirih, za katere pa so po mnenju diskutantov nerealno postavljeni normativi in bi jih bilo v bodoče popraviti. Pri nedokončani proizvodnji in polproizvodih pa je problem še vedno v pravilnem terminiranju in ciklusu obračanja materiala. Iz poročila je bilo razvidno, da ponovno povečujemo obseg izvoza predvsem na konvertibilno področje. Posameznike je zato zanimalo, kakšen je finančni rezultat izvoza. V pojasnilu, ki je bilo posredovano, je bilo povedano, da letos tudi pri izvozu na konvertibilno področje dosega-

mo višje prodajne cene, kot je bil to primer prejšnja leta, vendar pa je izvoz, gledano v celoti, finančno še vedno negativen, da pa se čedalje bolj približuje izravnavi. Pri izvozu pa seveda ne bi smeli prezreti njegove prednosti, ki je v tem, da nam kupci dobavljeni material takoj plačajo. Pa ne samo, da sledi takojšnje plačilo, na posamezne izvozne posle dobimo celo avanse. Čeprav so se člani DS s posredovanjem pojasnilom zadovoljili, pa je bila izražena želja, da je do prihodnjega zasedanja pripraviti finančno in količinsko analizo izvoza letošnjega leta in to primerjati z doseženim rezultatom lanskega leta.

Pri predlogu pravilnika o varstvu pri delu je bilo rečeno, da je bilo to področje urejeno s splošnim pravilnikom, ki je bil izdan že leta 1947, da smo kasneje to področje — leta 1958 — v posebnem poglavju uredili v našem pravilniku o delovnih razmerjih, da pa je zdaj izšel zakon o varstvu pri delu, ki nalaga gospodarskim organizacijam, da morajo s tega področja sprejeti posebne pravilnike. Splošni del pravilnika je bil pripravljen skupno z železarno Jesenice in Store, posebni del pravilnika, ki se nanaša na določene specifičnosti same železarne, pa je bil izdelan v naši železarni. Predlog pravilnika zato določa konkretne naloge pri izvajanju in pospeševanju varstva pri delu. Pravilnik navaja tako pravice zaposlenih s tega področja, nalaga in določa pa tudi dolžnosti in odgovornosti vse od vodilnih delavcev do slehernega zaposlenega. Poleg razdelitve odgovornosti, ki je odvisna od zahtevnosti in važnosti delovnega mesta, je s pravilnikom določeno, da so poleg drugega delovodje odgovorni za to, da seznanijo zaposlene z nevarnostmi delovnega mesta, osebnimi zaščitnimi sredstvi, določenimi za delovno mesto, zaposleni na teh delovnih mestih pa so dolžni predpisana zaščitna sredstva pri delu tudi uporabljati. V primeru, da delavec predpisanih osebnih zaščitnih sredstev ne bi hotel uporabljati, je delovodja pooblaščen, da takega delavca odstrani z delovnega mesta. Kršitev teh določil predstavlja tudi kršitev delovnih dolžnosti.

O posameznih določbah pravilnika se je razvila širša razprava. Ugotovljeno je bilo, da pravilnik pomeni določen napredek, da pa je treba njegova določila predvsem v poglavju, ki obravnava organizacijo dela, dopolniti z veljavnimi nazivi delovnih mest. Nekateri so v pravilniku pogrešali tudi določilo, ka-

tera zaščitna sredstva so zaposleni na posameznih delovnih mestih dolžni uporabljati. Daljša razprava je bila predvsem o tistem delu, ki določa, da je delovodja v primeru, če zaposleni noče uporabljati predpisanih osebnih zaščitnih sredstev, pooblaščen takega delavca odstraniti z delovnega mesta, predvsem s stališča, kako v primeru odstranitve obravnavati njegov izostanek z dela. Na sporna vprašanja je bilo pojasnjeno, da delavec, ki je zaradi neupoštevanja varnostnih predpisov odstranjen z delovnega mesta, ni upravičen do nadomestila OD, da pa so obratovodstva dolžna v takih primerih uveljaviti tudi določbe o povrnitvi materialne škode od delavca, ki je nastala zato, ker stroj ali naprava ni bila v obratovanju. Za osebna zaščitna sredstva, ki so določena za posamezna delovna mesta, pa je bilo povedano, da so našeta v posebni prilogi, ki je sestavni del pravilnika o varstvu pri delu. Poleg osebnih zaščitnih sredstev, določenih za posamezna delovna mesta, je naveden tudi čas njihovega trajanja. Problem za sebe v nekaterih obratih predstavlja nošenje zaščitnih čelad. Zaščitne čelade se bodo morale uporabljati pri vseh tistih delih in delovnih mestih, kjer je obvezno nošenje predpisano. Verjetno pa bi oddelek za varstvo pri delu moral ugotoviti, ali so čelade, ki jih zdaj uporabljamo v naši železarni, dejansko tudi primerne oziroma če ne bi kazalo dobiti in opraviti poskusa tudi z drugimi, primernejšimi vzorci čelad.

V nadaljevanju razprave je bil DS nato seznanjen še s predlogom pravilnika o štipendiranju in strokovnem izobraževanju, s spremembami, ki naj bi se opravile na osnovnih sredstvih naše železarne, in končno s predlogom za prodajo stanovanj. Delavski svet predlaga za znižanje zneska takojšnje lastne udeležbe ob nakupu stanovanja na podlagi posredovanega mnenja upravnega odbora ni osvojil, sklenil pa je, da se prodaja pod pogoji, ki so bili že določeni, lahko izvrši.

Po obrazložitvi posameznih predlogov ter v razpravi izmenjanih mnenj ter stališč je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

— Potrdi se periodični obračun za prvih devet mesecev letošnjega leta vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom.

— Komerčni sektor mora do prihodnjega zasedanja pripraviti finančno in količinsko analizo izvoza. Analizo je pripraviti v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta.

— Na predlog družbeno političnih organizacij železarne so bili v delavski svet združenega podjetja izvoljeni: inž. Jože Borštner, inž. Janez Bratina, Lojze Breznikar, inž. Mi-

govorili še zelo boječe, in ko so nas obvestili, da so za letošnjo ekskurzijo izbrali Ravne, smo bili veseli, saj tak obisk pomeni že kar priznanje. Dokumentaliste smo seznanili z razvojem in organizacijo našega INDOK centra ter tehniko in metodami dela. Vsako dokumentacijsko delo ima neke specifičnosti, saj mora biti prilagojeno pogojem, v katerih se razvija. Tako posebnost je pri nas sistem klasificiranja dokumentacijskega gradiva po ASM-SLA Metallurgical Literature Classification, način evidentiranja na luknjane kartice, prirejene po tem sistemu, in seveda oblika informiranja z biltenom tehnične dokumentacije.

V našem INDOK centru še nimamo nobenega poklicnega dokumentalista, vendar tudi naš mali dokumentacijski center svojim potrošnikom v okviru železarne nudi več gradiva, kakor ga lahko strokovnjaki v proizvodnji zaradi prezaposlenosti preberejo. Izdelan je širši plan nadaljnega razvoja, ki se bo izvajal v skladu s potrebami in v okviru možnosti.

Marija Močilnik

Idila

lan Dobovišek, inž. Franjo Mahorčič, Dušan Miler, inž. Jože Rodič in Franc Sisernik.

— Potrdi se pravilnik o varstvu pri delu z dopolnitvijo:

1. da je v poglavju, ki obravnava odgovornost vodilnih in drugih delavcev, njihove nazive uskladiti s pravnimi nazivi, kot so navedeni v organizacijski shemi;

2. da je v 247. členu besedi »tehnično osebje« zamenjati z besedami »vodilno osebje«.

— Potrdi se pravilnik o štipendiranju in strokovnem izobraževanju. Pravilnik stopi v veljavo z dnem, ko ga je potrdil delavski svet podjetja.

— Na predlog komisije za osnovna sredstva se odobri:

1. odpis v mehanski obdelovalnici iztrošenih in že amortiziranih osnovnih sredstev, katerih osnova za amortizacijo je znašala 5590,49 din;

2. odpis in prodajo zastarelih, za železarno neuporabnih in iz proizvodnje izločenih elektro motorjev raznih znamk in izvedbe, katerih osnova za amortizacijo je znašala 200.786,62 din, odpisani del 200.614,50 din, sedanja vrednost 173,12 din;

3. odprodajo raznih, za železarno neuporabnih regulacijskih instrumentov v skupni vrednosti 5420 din.

V komisijo za ocenitev in prodajo elektro motorjev so bili določeni: Jože Kert, Franc Marolt in Peter Setina, v komisijo za prodajo regulacijskih instrumentov pa: inž. Janez Bratina, inž. Emil Rožič in Franc Juvan.

Pod že določenimi pogoji se odobri:

- prodaja štiriinpolsobnega stanovanja na Čečovju št. 59/a — zahodna stran in
- štiriinpolsobnega sredinskega stanovanja z garažo na Čečovju št. 57/b.

-et

Štipendije in strokovno izobraževanje

Na zasedanju meseca oktobra je delavski svet potrdil pravilnik o štipendiranju in strokovnem izobraževanju zaposlenih. Pravilnik ne bi bil toliko pomemben, če ne bi urejeval tudi področja nadaljnega strokovnega izobraževanja že zaposlenih članov delovne skupnosti. To področje smo doslej v naši železarni urejevali z različnimi sklepi samoupravnih organov, zato tudi merila in kriteriji v vseh primerih niso bili povsem enaki. V pravilniku, katerega namen je tudi bil, da se materija s tega področja združi in uredi, so upošteevane vse do zdaj sprejete odločitve te vrste.

Ker imamo v naši železarni že precej izrednih slušateljev vpisanih v razne šole in se to število še veča, želimo prav te na nekatere določbe in novosti pravilnika posebej opozoriti.

Tako kot doslej se bodo člani naše delovne skupnosti lahko izobraževali in strokovno izpopolnjevali:

- v tečajih, ki jih bo po naročilu železarne organiziral šolski center na Ravnah, druge delovne organizacije ali izobraževalni zavodi;
- z dopolnilnim izobraževanjem na delovnem mestu;
- v večernih šolah za odrasle in
- z izrednim študijem na srednjih, višjih in visokih šolah.

Izredni študij na srednjih, višjih in visokih strokovnih šolah bo zaposlenim omogočen ob izpolnitvi naslednjih pogojev:

- da imajo v železarni že najmanj dve leti delovne dobe,
- da so vpisani v šolo take stroke, ki je v interesu železarne,
- da njihovo nadaljnje strokovno izpopolnjevanje priporoča vodstvo sektorja ali obrata in
- da podpišejo obveznost, da bodo po končanem strokovnem izpopolnjevanju ostali zaposleni na delovnem mestu, za katerega so se usposobili, najmanj tako dolgo, kolikor časa je trajalo izredno šolanje oziroma da v nasprotnem primeru povrnejo železarni izdatke izrednega študija.

Železarna izrednim slušateljem krije polovico stroškov šolnine in polovico stroškov izpitov. Izredni slušatelji so razen tega za vsak uspešno opravljen izpit upravičeni še do enega dneva izredno plačanega dopusta in povračila prevoznih stroškov brez dnevnice. Do povračila prevoznih stroškov so upravičeni samo takrat, če opravljajo izpit zunaj sedeža podjetja. Poleg teh ugodnosti so zaposleni upravičeni še:

- izredni slušatelji srednjih strokovnih šol za obvezne laboratorijske vaje in zaključni izpit — diplomsko nalogo — do 10 dni izredno plačanega dopusta;
- izredni slušatelji višjih šol do 15 dni izredno plačanega študijskega dopusta za letnik, ki ga lahko izkoristijo za prisotnost na obveznih predavanjih in izdelavo seminarskih nalog;
- izredni slušatelji visokih šol in fakultet do 20 dni izredno plačanega dopusta za letnik za obiskovanje obveznih predavanj in seminarjev.

Novo v pravilniku je določilo, da morajo zaposleni, ki so razporejeni na delovnih mestih, kjer se zaradi napredka predvideva sprememba tehnološkega postopka ali osvajanje novih vrst proizvodov in na delovnih mestih, kjer je predpisana obnovev strokovnega znanja, udeleževati tistih strokovnih tečajev, ki jih v ta namen organizira naša železarna. Če se delavec take strokovne usposobitve ne udeleži ali ne opravi izpita, ki se zahteva za delovno mesto, je to razlog za premostitev na manj zahtevno delovno mesto.

Z namenom, da bi v železarni pričeli z vodenjem smotrne in načrtno kadrovske politike in štipendiranja, bomo uvedli tudi evidenco vseh nadarjenih in marljivih učencev višjih razredov osnovnih in srednjih šol z območja koroške regije.

Pravilnik končno tudi določa organe, ki so pristojni za urejevanje posameznih zadev s področja štipendiranja in izobraževanja. Zaradi pravilne informiranosti velja povedati, da so pristojnosti, zdaj ko so ugodnosti, ki jih nudi naša železarna izrednim slušateljem, urejene in določene s pravilnikom, v glavnem prenesene na kadrovski oddelek ter komisijo za kadre in delovna razmerja.

S sprejetjem pravilnika so prenehale veljati morebitne ugodnosti članom naše delovne skupnosti v času izrednega študija, ki niso v skladu z njegovimi določili.

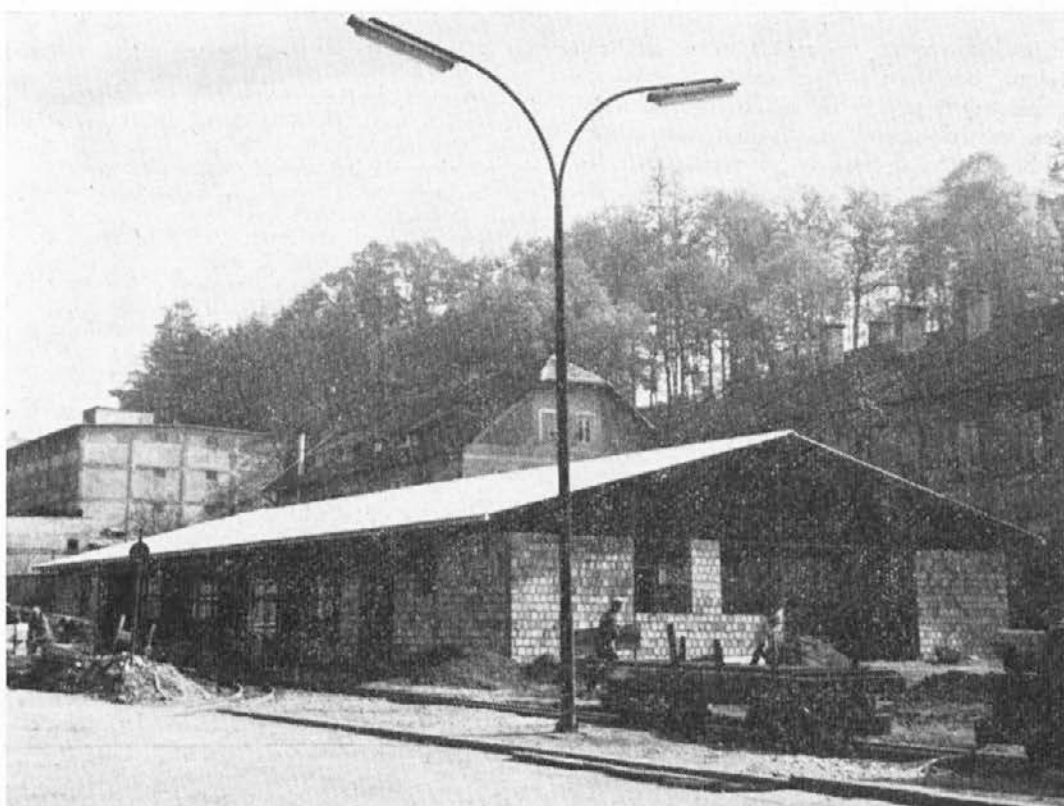
-et

PRESEDSTVO SINDIKATA O ZDRAVLJENJU SVOJIH ČLANOV V NARAVNIH ZDRAVILIŠČIH

Dolgo že skladi zdravstvenega varstva ne premorejo stroškov za zdravljenje v naravnih zdraviliščih. Zato najdemo v zdraviliščih največ tujcev, ki hodijo k nam iskat zdravje, in posamezne rekonvalescente, za katere plačajo stroške zdravljenja delovne organizacije in sindikati ter delno tudi še nekateri komunalni zavodi za socialno zavarovanje. Precej je v zdraviliščih tudi samoplačnikov, seveda takih, ki zmorejo plačati visoke stroške zdravljenja. Iz Železarne Ravne do danes še nihče ni bil poslan na zdravljenje na stroške kolektiva, kljub temu da so takega zdravljenja posamezniki potrebni. Da do tega ni prišlo, je verjetno vzrok relativno dobro zdravstveno stanje ljudi v naši delovni organizaciji. Res je stanje bolnih v naši železarni že nekaj let kljub težkim delovnim pogojem na zavidljivi stopnji v primerjavi s stanjem bolnih v drugih delovnih organizacijah te vrste.

Kljub temu pa je predsedstvo sindikata na priporočilo uprav naravnih zdravilišč in strokovne socialne službe pričelo razpravljati o vprašanju zdravljenja svojih članov v naravnih zdraviliščih. Poleg brezplačnega dopusta v počitniškem domu v Portorožu pred sezono in po njej, kamor se pošiljajo socialno prizadeti člani kolektiva, bo sindikat na predlog obratnega zdravnika, če bo naletel na razumevanje in finančno pomoč uprave podjetja, pošiljal svoje člane na okrevanje v naravna zdravilišča.

Razpravljali so tudi o soudeležbi pri plačevanju stroškov zdravljenja v naravnih zdraviliščih. Soglašali so s tem, da bi bili pogoji soudeležbe predpisani pod istimi pogoji, kot so predpisani z zakonom o zdravstvenem zavarovanju za zdravljenje v bolnišnici. Soudeležba pri stroških zdrav-

Nova jedilnica raste

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Upravni odbor je na sejah meseca oktobra poleg razprave in priprave materiala, ki je bil posredovan delavskemu svetu, razpravljati tudi o drugi poslovni problematiki naše železarnice. Posebna razprava je bila namenjena predlogu, da bi na Ravnah osnovali oddelek proizvodno organizacijske smeri višje šole za organizacijo dela v Kranju. Po mnenju predlagateljev bi bilo šolanje na tej šoli zlasti primerno za tiste zaposlene, ki zasedajo vodilna in druga delovna mesta in za njih nimajo zahtevane šolske izobrazbe ter bi z dodatno izobrazbo, ki jo šola nudi, lahko bolje izvrševali operativne naloge. Razen njih naj bi predavanja s posameznih področij poslušali tudi drugi delavci, zaposleni na vodilnih in drugih delovnih mestih v železarni, ki jim taka strokovna izpopolnitev pri njihovem nadaljnjem delu lahko koristila.

Predlog kandidatov, ki naj bi se jim omogočilo redno obiskovanje predavanj na Ravnah, je bil pripravljen skupno z vodji sklopov obratov, obsegal pa je trideset članov naše delovne skupnosti. Večina predlaganih kandidatov že zaseda delovna mesta, na katerih jim je dodatno šolanje potrebno, nekaj je med njimi kandidatov, ki naj bi podobna delovna mesta predvidoma zasedli v prihodnosti, nekaj pa je tudi takih, ki naj bi se jim šolanje in pridobitev izobrazbe omogočila. V predlogu so upoštevani tudi kandidati, ki jim je upravni odbor vpis in kritje stroškov na tej šoli že predhodno odobril. Stroški za enega udeleženca za dobo dveh let, kolikor trajajo predavanja, znašajo 6600 din.

Upravni odbor je bil seznanjen tudi s tem, da je oddelek višje šole za organizacijo dela organiziran tudi v železarni na Jesenicah. Solo pri njih obiskuje 25 članov njihove delovne skupnosti, za katere podjetje tudi krije stroške. Prijav je pri njih bilo seveda več, so pa za vpis predpisali širši splošni test in na tej osnovi izločili preveliko število kandidatov. Za pogoje in kriterije, po katerih bi pri nas izbirali kandidate, je prevladalo mnenje, da bi morali izhajati s stališča, da bi bil vpis obvezen za tiste, ki so že zaposleni na delovnih mestih, za katera je te vrste šola potrebna, nimajo pa ustrezne šolske izobrazbe. Čeprav končna odločitev o izbiri in številu kandidatov ni bila sprejeta, pa je bilo odločeno:

— odobri se, da se na Ravnah odpre oddelek proizvodno organizacijske smeri višje šole za organizacijo dela v Kranju.

Ijenja v naravnih zdraviliščih naj bi bila odvisna od števila družinskih članov, ki jih prizadeti preživlja. Na primer k stroškom zdravljenja v naravnem zdravilišču naj bi prispeval tisti, ki je samski, 40 odstotkov od osebnih dohodkov za čas bivanja v zdravilišču; če preživlja enega družinskega člana 20 odstotkov od osebnega dohodka za čas bivanja v zdravilišču; če preživlja dva družinska člana 10 odstotkov od osebnega dohodka; če preživlja tri družinske člane ali več, pa je prizadeti oproščen soudeležbe pri stroških za zdravljenje v naravnih zdraviliščih.

Nedvomno pa se bo treba zavzeti za sofinanciranje komunalne skupnosti za socialno zavarovanje, da bo tudi ona prispevala za preventivno dejavnost na tem področju.

Takšni razgovori oziroma razprave so vredni hvale in pozornosti. Upamo, da se bodo tudi realizirali ter da bodo pri novem finančnem programu postavljeni v ospredje. Vedno in povsod naj bi imeli pred očmi, da se vse, kar se daje za boljše zdravje ljudi, vrača z visokimi obrestmi, višjimi kot katere koli naložbe v denarnih zavodih.

F. K.

— Določeno število zaposlenih v železarni, predvsem tistim, ki že zdaj zasedajo delovna mesta, za katera je ta smer študija potrebna, je omogočiti obiskovanje predavanj. Število in imena kakor tudi število in imena delavcev, ki naj bi obiskovali samo določena predavanja, določi strokovni kolegij. S predlogom je seznaniti upravni odbor. Za tako določeno in izbrano število zaposlenih bo železarna križala tudi stroške šolanja.

— Upravni odbor meni, da je učni program šole toliko obširen, da vseh predavanj v dveh letih ne bo mogoče opraviti, zato se je z vodstvom šole v Kranju dogovoriti, da se učni program razdeli od dveh na tri leta.

— Za možnost realnejše presoje višine kritja stroškov šolanja mora kadrovski oddelek pripraviti predračun stroškov strokovnega izobraževanja in štipendiranja. Iz pregleda mora biti razvidno, kateri del teh stroškov bo naša železarna lahko pokrila iz obveznega prispevka za strokovno izobraževanje in kateri del ter koliko bomo morali pokriti iz dodatnih sredstev sklada skupne porabe.

Upravni odbor je bil seznanjen, da so se na našo odločitev o 20-odstotnem povišanju štipendij na metalurški in strojni fakulteti in ponoven razpis dodatno prijavili nekateri kandidati. Ker je tudi število dodatnih prijav še vedno v okviru razpisanih štipendij za obe fakulteti, se sklone, da predloga za dodatno odobritev štipendij ni treba posredovati upravnemu odboru, ampak naj o izbiri dodatno prijavljenih kandidatov samostojno odloči komisija za kadre in delovna razmerja. Pri obravnavi tega problema so bili nakazani nekateri problemi s področja naše kadrovske politike. Podčrtana je bila zlasti potreba po načrtnejšem kadrovanju in širši razpravi o tej problematiki v naši železarni.

Na podlagi strokovnega mnenja pravnega oddelka naše železarne je bilo ugodeno zahtevi Marjana Zerdonerja in mu je za dne 6. aprila 1959 utrpelo delovno nezgodo za bolečine in invalidnost priznana odškodnina s pogojem, da se s podpisom poravnave odpove nadaljnjim odškodninskim zahtevkom proti naši železarni iz naslova te delovne nezgode.

Na predlog komisije za kadre in delovna razmerja je bil našemu štipendistu Jožku Frasuu od 1. oktobra 1969 dalje, ko ni več upravičen do štipendije, za dobo treh mesecev (v tem času naj bi opravil diplomsko nalogo in diplomiral) odobren brezobrestni kredit v višini štipendije, do katere je bil upravičen v času absolventskega staža.

Na predlog vodstev posameznih sklopov je bil v smislu čl. 24 in 25 pravilnika o delitvi OD odobren:

— deljeni delovni čas inž. Radivoju Radoviću od 1. oktobra 1969 dalje, Emilu Rodiču od 1. novembra 1969 dalje ter Maksu Tušku, zaposlenem na delovnem mestu delovodje remonta žerjavov in dvigal, od 1. novembra 1969 dalje dodatek za pripravljenost.

Za zaposlene v železarni, ki obiskujejo delovsko šolo metalurške smeri, je bila odobrena izvedba strokovne ekskurzije na Jesenice. Udeležencem so bili kriti stroški prevoza z avtobusom in za dan strokovne ekskurzije službena odsotnost iz železarne.

Na predlog uprave podjetja in posameznih sektorjev so bila odobrena službena potovanja, in to:

— Andreju Plohu 6-dnevno službena potovanje na Poljsko. Potovanje je bilo opravljeno z vlakom;

— inž. Ferdu Medlu 4-dnevno službena potovanje v Zahodno Nemčijo, ki je bilo opravljeno z vlakom;

— inž. Antonu Pratkanarju službena potovanje na Švedsko, kjer se bo udeležil mednarodnega simpozija, ki ga s področja orodij in orodnih jekel organizira tvrdka Sandviken. Našo železarno bremenijo prevozni stroški in stroški dveh dnevnic za potovanje, medtem ko stroške njegovega bivanja na Švedskem krije organizator simpozija;

— direktorju Gregorju Klančniku in Borisu Florjančiču 3-dnevno službena potovanje v Zahodno Nemčijo. Potovanje je bilo opravljeno z vlakom;

Večer v železarni

— inž. Franju Mahorčiču in inž. Božu Cimermanu 5-dnevno službena potovanje v Zahodno Nemčijo. Potovanje je bilo opravljeno z vlakom;

— odobreno je bilo 5-dnevno službena potovanje na Madžarsko. Delavca, ki bo za ureditev v vlogi navedenih nalog potoval, sporazumno določita tehniški in komercialni direktor;

— že odobreno službena potovanje Maksu Urnavtu in Jožetu Maticu v ČSSR je bilo podaljšano za dva dni oziroma od prej odobrenih 5 na 7 dni.

Upravni odbor je razpravljati tudi o obveščeni zaposlenih in s tem v zvezi o nakladi našega tovarniškega tiska, predvsem Informativnega fužinarja. V železarni na Jesenicah in v Štorah njihova tovarniška glasila dobivajo vsi zaposleni. To imajo urejeno tako, da zaposlenim pri mesečnih prejemkih OD obračunajo določeni znesek. Naklada našega Informativnega fužinarja pa znaša samo nekaj nad 1800 izvodov, od tega pa prodamo v železarni med 1500 in 1600 izvodov, kar pri sedanjem številu zaposlenih pomeni, da glasila ne kupuje niti polovica vseh zaposlenih. O tem, kako pri nas urediti ta problem, obstajajo različni predlogi. Neredki so pri nas očitki, da so zaposleni o poslovanju in dogajanjih v železarni premalo obveščeni. Kaj in koliko pomeni dobra obveščeni zaposlenih, pa smo se lahko prepričali predvsem ob referendumu o združitvi slovenskih železarn. Upravni odbor je z namenom, da bi lahko bila sprejeta najprimernejša rešitev, zahteval nekatere dodatne, predvsem finančne pokazatelje. Ne glede na sprejeto odločitev upravnega odbora, potem ko bodo na razpolago dodatno zahtevani podatki, pa je sklenil, da je Informativnega fužinarja pričeti brezplačno dostavljati vsem štipendistom naše železarne.

Upravni odbor je na sejah razpravljati še o nekaterih drugih vlogah, s katerimi se o organizacije, društva ali posamezniki obrnili na njegov naslov. O sprejetih odločitvah in načini rešitev prošelj pa so bili prosilci pisмено obveščeni.

-et

Bog je ustvaril živali, človek samega sebe.

Če bi dežele imenovali po besedah, ki jih v njih najprej slišimo, bi se morala Anglija imenovati »damn it« (prekletost!)

Razmislimo o strokovno tehničnem osvajanju tržišča

V času od 7. do 9. oktobra 1969 je bil v Milanu IV. simpozij italijanskega združenja metalurške in mehanske predelovalne industrije z naslovom:

Postopki in metode kontrole v toplotni obdelavi.

Tega simpozija sva se udeležila podpisana kot avtorja referata železarnе Ravne na tem simpoziju.

Sodelovanje železarnе Ravne z referatom na tem simpoziju smo prijavili z odobritvijo tehniškega direktorja in upravnega odbora, potem ko smo prejeli vabilo k sodelovanju in predlog teme referata od centralnega metalurškega inštituta v Rimu. Ta inštitut pozna naše delo iz publikacij v Železarskem zborniku. To naše glasilo namreč zamenjujemo za njihovo metalurško revijo Bolletino tecnico Finsider. Predlagali so nam temo o brzoreznih jeklih v zvezi s termično obdelavo.

Najin referat je torej predstavljal:

- metalografske raziskave in kriterije v kontroli kvalitete brzoreznih jekel s pregledom normalnih in defektnih mikrostruktur;
- vpliv mikrostrukture (velikosti karbidov razporeditve karbidnih izcejev in velikosti avstenitnega zrna) na uporabne karakteristike brzoreznih jekel;
- metodiko uporabe matematične statistike s pomočjo elektronskih računalnikov v praksi železarnе Ravne na področju raziskav, kontrole in reševanja tehnoloških problemov v proizvodnji brzoreznih jekel.

Z referatom je zelo dobro uspela tudi splošna popularizacija železarnе Ravne. Pred posvetovanjem je malokdo poznal to ime, še manj pa program naše proizvodnje, po končanem referatu pa je nenadoma zavladalo zanimanje:

- za samo vsebino referata,
- za železarno Ravne in njeno proizvodnjo,
- za položaj raziskovalne dejavnosti v Jugoslaviji in posebno v naši metalurški industriji.

Posvetovanja se je udeležilo nad 250 vodilnih predstavnikov iz metalurških in mehansko predelovalnih podjetij, kar daje popularizaciji našega podjetja in naše proizvodnje precejšen pomen.

Poseben uspeh našega referata je treba pripisati določenim efektom, s katerimi smo računali že med pripravo teksta in celotne opreme referata. Večji del teh preračunanih efektov je psihološkega značaja.

Odločili smo se za predavanje v italijanščini, ker predavanje tujega predavatelja v domačem jeziku nujno vzbudi odobravanje in simpatije poslušalcev. S predavanjem v nemščini ali angleščini bi »izgubili« velik del poslušalcev. Nobeden od drugih tujih predavateljev se ni lotil italijanščine, ampak so prevode njihovih referatov v italijanščini prebrali zastopniki, v diskusiji pa je bilo potrebno neprijetno prevajanje.

Udeleženci verjetno niso pričakovali, da bi kdo iz manj razvite Jugoslavije lahko pokazal, ali povedal kaj novega, posebno v primerjavi z drugimi inozemskimi (angleškimi, nemškimi in francoskimi) ter vodilnimi italijanskimi strokovnjaki. Prav zato smo prikazali uporabo najmodernejših metod matematične statistike z uporabo elektronskih računalnikov s praktičnimi primeri iz železarnе Ravne. Iz referata se je jasno videlo, da to ni posamezen primer, ampak da je ta metodika dela uvedena v naše raziskovalno delo v širšem obsegu in da predstavlja osnovo povezave med kontrolo in raziskavami. S tem smo pridobili simpatije vseh tistih, ki se borijo za uvajanje teh metod v industrijo, a imajo velike težave zaradi pomanjkanja zainteresiranosti strokovnjakov. Posebna novost je uporaba matematičnih metod v zvezi z metalografsko kontrolo. Naš primer je prikazal te možnosti v kompleksni obliki od uvedbe metode ocenjevanja mikrostruktur, ki je prilagojena kasnejši obdelavi z računalnikom, do

medfazne dispozicije predelave in končnih ukrepov na osnovi rezultatov analiz.

Raziskave smo obravnavali s področja brzoreznih jekel, kar je bilo novo presenečenje, saj smo v razgovorih ugotovili, da je bila večina prepričana, da Jugoslavija sploh nima proizvajalca brzoreznih jekel.

Referat je obravnaval probleme, ki težijo proizvajalce jekel, in vplive metalurških karakteristik na lastnosti, ki zanimajo uporabnike brzoreznih orodij (obstojnost nožev, žilavost, trdota, popuščna obstojnost itd.).

V 40-minutnem referatu smo prikazali kratek povzetek 8-letnih raziskav brzoreznih jekel v železarni Ravne. Zato je bil referat zelo zgoščen in zanimiv za širok krog poslušalcev, praktično za vse, ki imajo kakršenkoli stik z brzoreznimi jekli. Kaj pa ostali del poslušalcev? Tudi njim je treba nekaj nuditi in vzbuditi pri njih neko zanimanje.

Zato smo po več poizkusih izdelali serijo zelo uspešnih barvnih diapozitivov, ki so ves čas spremljali referat. Z njimi smo prikazali barvne metalografske posnetke mikrostruktur, ki s tehniko interferenčnega kontrasta dajejo vtis reliefnega izstopanja trdih karbidov. Ta tehnika barvne metalografije sicer ni nova, pač pa je praktično zelo malo poznana. Tako lepe metalografske strukture, ki na platno »žarijo« v različnih barvnih odtenkih, so izzvale navdušenje tudi pri tistih, ki se za področje brzoreznih jekel, metalografije in statistike sploh niso zanimali. Seveda smo se posebej posvetili tudi izdelavi barvnih diapozitivov vseh diagramov po načinu, s katerim so nas navdušili ameriški avtorji na posvetovanju letos spomladi v Zürichu. (Glej Informativni fužinar št. 6, junij 1969, leto VI., str. 13!) Taka priprava nas je stala precej truda, ker nismo imeli izkušenj. Trud je bil poplačan, za vnaprej pa to tehniko priprave poznamo.

Način popularizacije podjetja, proizvodnega programa, kvalitete, sistema kontrole, organizacije raziskovalne aktivnosti ipd. s publikacijami, posebno pa še z aktivno udeležbo na simpozijih, posvetovanjih in seminarjih doma in v tujini, ima mnogo večji pomen, kakor običajno po prvih ocenah mislimo. Uspešna popularizacija v tej obliki razširja »dobro

ime«, zaupanje v kvaliteto in moč strokovnih kadrov podjetja. Nedvomno je taka tehnična reklama najmočnejša.

V akciji osvajanja tržišča je taka aktivnost izredno važna. Če hočemo prodajati »specialna plemenita« jekla, se je na tržišču treba tudi primerno strokovno predstaviti in si ustvariti renome. Tudi trgovski potnik ne more ponujati svojih izdelkov, ne da bi se predstavil in povedal, čigave izdelke prodaja. Mnogo lažje je, če odjemalci njega in podjetje že poznajo. Trgovina pa dobro steče šele, ko ime predstavnika in podjetja vzbuja spoštovanje in zaupanje.

Z omenjenimi vrstami tehnične reklame se doma že nekaj let pojavljamo z uspehom. Moramo ugotoviti, da smo s tem precej pred nekaterimi vrstniki in konkurenti. Precej prodamo tudi v tujino, kjer pa smo se zelo malo posvetili tehnični reklami. Razen naših kupcev, ki smo si jih verjetno zelo težko priborili, nas nihče praktično ne pozna. Tehnično železarnе Ravne skoraj nismo na tržišču niti predstavili. Na tem področju smo mnogo zamudili, saj se razen redkih izjem nismo aktivno pojavljali na številnih znanih prireditvah, kjer se zbirajo vodilni strokovnjaki, ki odločajo o evropskem renomeju podjetij. Zakaj ne? Manjka nam samozavesti, kar vzbuja strah, ali pa vsaj precenjeno spoštovanje konkurentov. Zal moramo priznati, da je v naših strokovnjakih še globoko zakoreninjen kompleks manjvrednosti, ker smo z malega Balkana in iz »države v razvoju«. Našim konkurentom v zahodnem svetu in delno tudi v vzhodnem delu res nismo dorasli v produktivnosti proizvodnje, precej smo šibki v organizaciji, ni pa se nam treba skrivati na strokovno tehničnem področju in na področju aplikativnih raziskav, v katere včasih prav zaradi slabše organizacije vlagamo več kakor oni ali v primerjavi z doseženimi učinki tudi več, kakor bi bilo potrebno. Če že ne moremo vseh raziskovalnih rezultatov uporabiti in izkoristiti v proizvodnji, jih vsaj del lahko izkoristimo za tehnično reklamo in ustvarjanje strokovnega renomeja.

Če nismo aktivno sodelovali, pa smo si mnogi nabrali že precej izkušenj in dobro spoznali vsebino in pomen raznih mednarodnih simpozijev kot udeleženci-poslušalci.

Kakšni so pravzaprav največji simpoziji in kakšen je njihov pomen?

Na največjih mednarodnih posvetovanjih je krog udeležencev po stroki tako širok in raznolik, da o nekem visokem znanstvenem ni voju, ki za nas ne bi bil dosegljiv, sploh ne more biti govora. Visoko znanstveni referati so

Panorama z železniške postaje

na takih posvetovanjih celo bolj ali manj obsojeni na neuspeh, ker ne morejo zainteresirati širšega kroga poslušalcev. Na takih posvetovanjih je najmanj 200, večkrat pa tudi nad 1000 udeležencev. Če je poleg teme še podajanje neinteresantno, pride pri večjem delu poslušalcev podzavestno do negodovanja ali celo do dremanja. Tak referat je kljub aplavzu — ko se poslušalci prebudijo — polomija.

V diskusijah in razgovorih na hodnikih in okrepčevalnicah — znano je, da so prav osebni kontakti strokovnjakov izven programa referatov najpomembnejši del takih posvetovanj — vedno nastajajo rang lestvice, ki ustvarjajo renome referenta in podjetja ali ustanove, ki jo predstavlja.

Za uvrstitev na tako »rang lestvico« je vsekakor pomembno, če podjetje s svojim referatom pride v ožji izbor referatov na večjih mednarodnih posvetovanjih. S tako uvrstitvijo v program simpozija je že nekako zagotovljeno priznanje strokovnosti in uvrstitev v program je za podjetje pomembna referenca. Vse, kar se doseže na posvetovanju, pa je odvisno od podajanja referata.

Naš referat v Milanu je bil nekaj preizkus, s katerim smo osvojili in tudi preizkusili primerno tehniko za pripravo potrebnega materiala. Mnogo bolj interesantno bi bilo sodelovanje v Nemčiji in drugod, kamor več prodajamo, a nas na »tržišču« manj poznajo.

O tem bomo morali resno razmisliti in načrtno nastopiti. Prav bi bilo, da bi se enkrat podrobno pogovorili — morda bi se prav na tem področju našla poživitev aktivnosti Društva inženirjev in tehnikov. Izdelati bi morali nekaj program in se spoznati z osvojenimi tehniko primerne priprave. Sama priprava vzame mnogo časa in take akcije se planirajo za eno leto naprej. Dovolj imamo interesantnih tem ne samo na metalurškem, ampak tudi na kemijskem, strojniškem in elektrotehniškem področju. Za te stvari ni škoda denarja in časa, pa tudi dela, ki ga s tako pripravo ni malo, se ne smemo ustrašiti.

Za sodelovanje pri vseh dosedanjih raziskavah brzoreznej jekel in pri pripravi materiala za omenjeni simpozij se zahvaljujeva številnim sodelavcem, ki so vsak s svojim deležem pripomogli k uspehu železarne Ravne.

Alenka in Jože Rodič

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

S POSVETOVANJA O UPORABI ULTRA-ZVOKA ZA KVANTITATIVNO ULTRA-ZVOČNO KONTROLO ODKOVKOV IN ULITKOV Z DNE 26. SEPTEMBRA 1969 NA RAVNAH

V okviru desetdnevni tečajev o uporabi ultrazvoka v industrijski kontroli, ki so bili na Rinskem vrelcu od 22. septembra do 2. oktobra 1969, smo organizirali tudi enodnevni posvet o kvantitativni ultrazvočni kontroli odkovkov in ulitkov. Namen posvetovanja je bil predvsem seznaniti prevzemne organe in potrošnike naših odkovkov in ulitkov z najmodernejšimi dosežki na področju ultrazvočne defektoskopije.

Že dolgo nas namreč tarejo težave okoli prevzema materiala, kjer lahko prevzemalci uporabljajo ultrazvok kot metodo za odkrivanje napak, pri tem pa zaradi nepoznavanja bistvenih faktorjev, ki vplivajo na ultrazvočno sliko, ocenjujejo mate-

rial nestrokovno, po navadi preveč črnogledo. Vemo, da večina prevzemnih organov nima priložnosti niti časa, da bi se prek strokovnih tečajev podrobneje spoznali z ultrazvočno defektoskopijo. Zato je bilo tudi nemogoče najti skupni jezik pri oceni ultrasonograma. V tem enodnevnem posvetovanju smo hoteli opozoriti na najbolj važne točke in prijeme, ki so za koristno ultrazvočno sondažo potrebni.

Na posvetovanje smo povabili širok krog strokovnjakov iz podjetij, inštitutov in prevzemnih registrov.

Posvetovanja so se udeležili vsi tečajniki ultrazvočnih tečajev I. in II., skupno 32, razen tega pa še zastopniki inštitutov:

Metalurški inštitut »Hasan Brkić«, Zenica, Inštitut »Đuro Đaković«, Slavonski Brod, Inštitut gradinarstva Hrvatske, Zagreb, Inštitut za preiskavo materiala SRS, Beograd, Inštitut za metalne konstrukcije, Ljubljana, Zavod za varjenje SRS, Ljubljana, Fakulteta za strojništvo, Ljubljana, Inštitut železare Skopje, Skopje,

Inštitut »Rade Končar«, Zagreb, Zavod za raziskavo materiala, Ljubljana, Lloyds Register, Reka, Jugoregister brodova, Ljubljana, Jugoregister brodova, Split.

Razen teh pa še vrsta podjetij v skupnem številu 57 udeležencev.

Žal smo pogrešali zastopnika našega osrednjega Metalurškega inštituta iz Ljubljane, pa tudi iz železarne se razen predavateljev in tehničnega direktorja, ki je odprl posvetovanje, ni posveta nihče udeležil, čeprav so naši sodelavci pouka najbolj potrebni.

Posvetovanje se je pričelo z referatom »Uporaba in meje kvantitativne ultrazvočne defektoskopije odkovkov in ulitkov« — M. Šipka.

V tem predavanju so bili prikazani na kratko najmodernejši postopki kvantitativne ultrazvočne sondaže, predvsem uporaba AVG diagramov in skal, ki se po vsem naprednem svetu uvajajo, da bi mogli matematično opisati velikosti napak.

V drugem in tretjem referatu sta inž. Letonja in inž. Lenassi v besedi in sliki prikazala najbolj karakteristične napake na odkovkih in ulitkih. Za večino navzočih sta bili ti dve predavanji zelo zanimivi, saj so bili vzorci skrbno izbrani in opisani tako po nastanku kot po karakteristikah.

V razpravi, ki je bila dokaj živahna, smo skušali najti zvezo med prikazanimi defekti v jeklu in ultrazvočno metodo ter možnostmi kvantitativne interpretacije rezultatov. Marsikdo od navzočih je morda pričakoval, da bo na tem posvetovanju dobil recept, kako bi jasno in nedvomno s pomočjo ultrazvoka ocenil kvaliteto materiala. Žal so se take želje le delno uresničile, vendar je posvetovanje jasno pokazalo meje in smiselnost uporabe ultrazvočne metode. Velik del napak ima tako komplicirano geometrijo, da moramo od kvantitativnosti odstopiti, zelo točno pa lahko opišemo lokacijo napak. Sedaj pa je praksa glavni faktor, ki vpliva na oceno ultrasonograma.

Uporaba skal AVG za normalne glave, ki se je pričela uvajati v prakso, omogoča hitro in enotno oceno velikosti nadomestnega reflektorja ne glede na velikost kosa in njegovo geometrijo in vrsto ultrazvočne naprave. Seveda pa ta metoda silni uporabnike ultrazvočnih naprav, da uporabljajo čim bolj popolne in moderne naprave in pa, da pravočasno izšolajo kadre za ta posel.

Uporabniki ultrazvočnih naprav so pokazali veliko zanimanje za sodelovanje, saj je šlo samo letos skozi uvajalne tečaje 56 kandidatov ter v nadaljevalni tečaj 14 kandidatov.

Posvetovanje je bilo vsestransko zanimivo. Naši predavatelji so v zgoščenih oblikah prikazali tudi izbrane primere defektov v jeklu, kar je za večino ljudi sicer nedostopno, pa skrajno važno, da bi mogli pravilno pristopiti k uporabi ultrazvoka. Predvsem se je izkristaliziralo, da je jeklena litina v ultrazvočni defektoskopiji poseben problem, ki še nadalje ostane le kvantitativno rešljiv in torej nima smisla na ultrazvočno preiskavo litine postavljati ostre zahteve, gotovo ne pri prevzemu litine.

Razpasla se je namreč nevzdržna naveda, da je že vsakdo zahteval ultrazvočno preiskavo litine, pri tem pa je ostala in-

Udeleženci posvetovanja

terpretacija rezultatov le najbolj specializiranim strokovnjakom, kar pa nima nobenega smisla. Ultrazvočna metoda mora postati dostopna vsem pravilno izšolanim kadrom, njena interpretacija pa kolikor mogoče enostavna.

Največje težave povzročajo seveda skupine napak, ki v praksi tako rade nastopajo. Taki primeri so za kvantitativno interpretacijo zamotani in ozko vezani na prakso, nikakor pa niso nerešljivi.

Firma dr. J. u. H. Krautkrämer iz Kölna, ki nam vsako leto pomaga pri tečajih z najsodobnejšo opremo in predavateljem, je tudi to pot priskočila na pomoč. G. Reh-fuss je v kratkem referatu podal pregled karakteristik modernih ultrazvočnih naprav, kar je bilo gotovo povsem novo za poslušalce. Obenem smo navzgočim razdelili kataloge pribora, kjer je mogoče najti vse kvantitativne podatke o napravah in priboru. Dobili so tudi materiale iz referatov ter kompletni priročnik za uporabo ultrazvoka. S tem materialom more vsakdo, ki je uspešno opravil ultrazvočni tečaj, strokovno presojati kvaliteto materiala in podati podatke v jasni in nedvoumni obliki.

Če pogledamo naročila in želje naročnikov, vedno znova ugotavljamo, da so specifikacije popolnoma nestrokovne, včasih celo nesmiselne. Običajno je napisano »ultrazvočni pregled«. Taka zahteva je primerljiva z zdravniškim pregledom. Celog človeka v detajle preiskati pa je silno težko in zamudno. Pa če bi ga že preiskali, bi pri enem našli nahod, pri drugem pa raka v zadnji stopnji. Prvi je sposoben za delo — ni bolan, drugemu pa moramo pripravljati pogreb. Tako je z materialom. Vsak material je nekako bolan, toda ali je še uporaben — to je vprašanje.

Eden izmed sklepov posvetovanja je bil upreti se nestrokovnim zahtevam naročnikov in zahtevati jasne specifikacije. Teh pa ni. Torej jih moramo izdelati, predložiti praksi in jih tudi preizkusiti. Preizkusimo pa jih lahko le, če uporabljamo vsi približno iste naprave, predvsem pa ostre strokovno potrjene metode in strokovno izšolane kadre.

Drugi sklep posvetovanja je bil: v sodelovanju z izdelovalci odkovkov skušati najti iz prakse potrjeni minimalni defekt v jeklu. Ta je seveda različen za visoko obremenjene izdelke, npr. kolenaste gredi, in pa za manj obremenjene, npr. stebri itd. Predvsem se morajo najprej dogovoriti izdelovalci jekel železarne Ravne in železarne Zenica (odkovki) in predložiti znosen kriterij. Mi smo že rekli svoje mnenje. Za odkovke srednje obremenjenih proizvodov in srednjih premerov od 100 do 500 Ø naj bi bila spodnja meja nadomestnega reflektorja 3 mm Ø. V naši praksi najdemo seveda tudi manjše, vendar smatramo, da bi z znižanjem te spodnje meje nosili občutno velik riziko. Druga je stvar pri kolenastih gredah itd., posebno še, če je napaka v takem območju, da utegne pri obdelavi priti na površino. To lahko z ultrazvokom dokaj točno ugotovimo. Težje rečemo kaj točnega o velikosti napake, ako je v skupini, praksa pa nam je omogočila precej natančno določiti vrsto napake. Če bi tak predlog bil dan v uporabo in bi v določenem času uporabniki jekel ugotovi-

vili njegovo uporabnost, potem ga lahko posredujemo organom za standardizacijo.

Podobne želje so izrazili tudi izdelovalci in uporabniki pločevin, čeprav na tem področju že obstajajo predpisi, ki pa so močno zastareli in za današnjo tehniko že nestrokovni. Društvo za defektoskopijo je prevzelo to dolžnost, da skuša najti primerne oblike predloga še v tem letu.

Na področju jeklene litine so seveda želje ostale le želje, uspeh pa je v tem, da smo skušali zaježiti nestrokovno obravnavanje problema in eliminirati nepotrebno delo in hudo kri.

Železarna Ravne, ki je bila vsa leta pobudnik za strokovni razvoj ultrazvočne defektoskopije, je tudi to pot pokazala svoj veliki prispevek. Kvaliteta naših odkovkov in izdelkov je poznana v Jugoslaviji in v tujini. Ta posvet pa je ponovno potrdil visoko kvaliteto število, katerega moramo ljubosumno čuvati, ako se hočemo obdržati v ostri konkurenci.

Zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali pri izvedbi posvetovanja, saj nihče ni dobil za to delo nikakršnega honorarja in ga je opravil poleg svojih vsakodnevnih dolžnosti. Zahvaljujemo se predvsem upravi železarne, ki je podprla to akcijo in vsestransko šla organizatorjem na roko. Zahvaliti se moramo tudi firmi Krautkrämer, ki je z operativnimi uslugami in s predavateljem mnogo pripomogla k strokovnosti posvetovanja.

Mitja Šipek, dipl. inž.

SIMPOZIJ O UPORABI RAČUNALNI-KOV

Na Bledu je bil od 8. do 11. oktobra V. jugoslovanski mednarodni simpozij o obravnavanju podatkov. Poleg domačih predavateljev so sodelovali tudi gostje iz različnih evropskih držav in tudi iz Amerike.

Predavatelji so obravnavali uporabo računalnikov v gospodarstvu, tehniki in znanosti, pa tudi samo zgradbo teh in njihovo izdelavo.

Železarno Ravne sem zastopal s predavanjem Matematična statistika v železarni Ravne. V njem sem na kratko opisal statistične metode analize porazdelitve, regresije, variance in latinskega kvadrata. Povedal sem primere uporabe v železarni pri reševanju tehnoloških problemov. Statističnih metod praktično ni mogoče uporabiti brez programov na elektronskem računalniku, zato sem opisal tudi te programe in pokazal njihove rezultate ter njihovo tolmačenje v praksi.

Boštjan Rode, dipl. inž.

METALURŠKO SREČANJE IN XI. STROKOVNO POSVETOVANJE

Na Bledu je bilo 2. in 3. oktobra 1969 že tradicionalno srečanje metalurgov s strokovnim posvetovanjem. To srečanje je zelo posrečena poživitev stikov med metalurgi. Izražajo se želje, da bi to srečanje po obsegu razširili v srečanje jugoslovanskih in ne samo slovenskih metalurgov.

Strokovno posvetovanje je bilo letos bolj kvalitetno, le nekoliko prenatrpano s programom, tako da ni bilo mogoče realizirati planiranega voznega reda. Posvetovanja so se z zanimivimi referati udeležili tudi Čehi, Nemci in Japonci.

Železarna Ravne je poleg močne udeležbe na posvetovanju prispevala štiri referate:

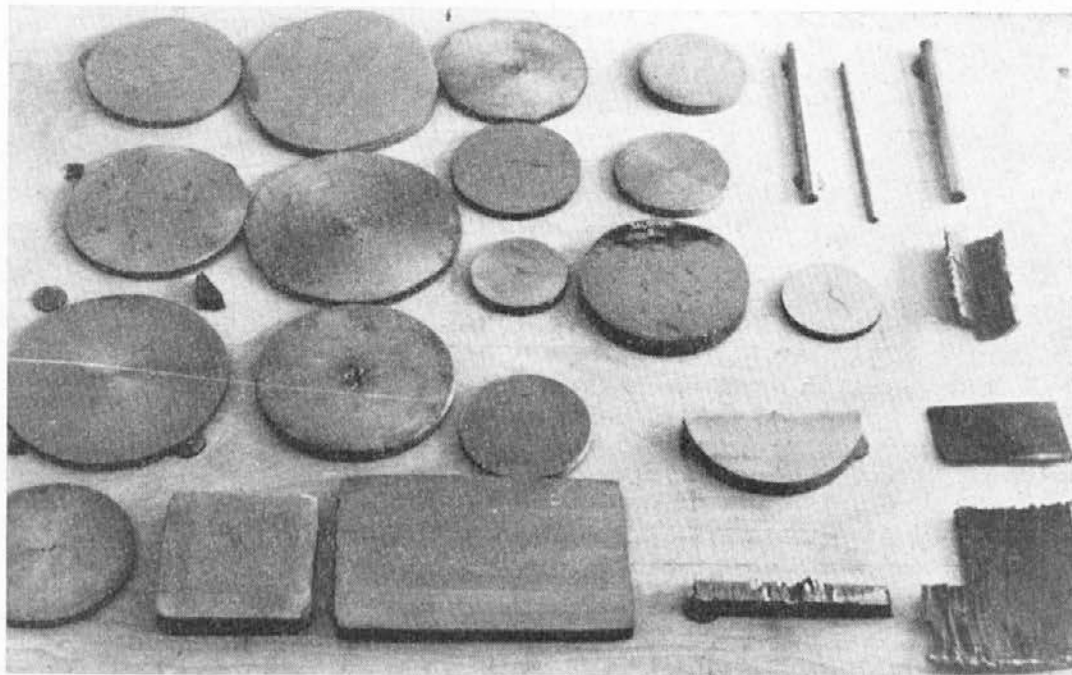
— inž. Alenka Rodič: Metode določevanja globine razogljčenja pri različnih vrstah jekel,

— inž. Janez in Eva Perman: Onečiščenje atmosfere v Mežiški dolini,

— inž. Stane Lenasi: Protibrabni obstojna litina Ni-hard,

— inž. Franc Černe: Meroobstojnost nekaterih orodnih jekel.

Pripomniti moramo, da je železarna Ravne predstavila veliko aktivnost raziskovalne dejavnosti, saj so bili poleg omenjenih štirih samostojnih referatov še štirje referati metalurškega inštituta neposredno vezani na raziskave železarne Ravne.

Napake v naših jeklih

KAKO SMO OBLEČENI NA DELOVNEM MESTU

Pred nedavnim je padla opomba od sodelavcev glede dekleta, ki hodi mimo delovnega mesta tako izzivalno oblečena, da mu pogled nehote uhaja nanjo. Oblečena je v oprijete tanke hlače, skozi katere je tudi od daleč opaziti vsako mišico posebej. Zato sem smatrala za potrebno, da napišem nekaj besed o oblačenju na delovnem mestu.

Čeprav večina delavcev in delavk v železarni hodi po obratih primerno oblečena, je vseeno nekaj takih, ki bodisi hote ali nehote hočejo z zunanjim videzom pritegniti pozornost. Pri vsem tem pa ne pomislijo, da s tem lahko škodujejo sodelavcem in posredno tudi sebi oziroma svojemu žepu. Saj ni nič čudnega, celo razumljivo je, če se ozremo za nečim, kar ni vsakdanje. Prijetno pa ni, če pri tem pozabimo, da smo na delovnem mestu in nehote zaradi majhne raztresenosti primemo stroj ali predmet, ki ga obdelujemo, tam, kjer ne bi smeli, pri tem pa si poškodujemo roko, prste ali kaj drugega. Samo majhna nepazljivost je dovolj, le kratek pogled za mimoidočim, pa je že lahko poškodba tu in z njo vse posledice, katerih pa ne bo nosil ponesrečenec sam, temveč vsa družba.

Kako smo oblečeni osem ur na delovnem mestu, bi morali poskrbeti naši vodstveni organi. Organi, ki so dolžni, da skrbijo za varno delo, pa bi morali take, ki ne razlikujejo delovnega mesta od ulice, opozoriti na pravilno oblačenje.

Upravičeno bo kdo pripomnil, da oseba, ki je pravkar dobila službo in hodi oblečena v preozka ali vsa mogoča »mini« oblačila, najbrž nima sredstev, da bi si kupila primerno oblačilo. Delovni plašči res niso lepi, še manj pa udobni, zato tudi dalj časa visijo po obešalnikih, namesto da bi jih nosili kot zaščitno obleko pri delu. Člani komisije za varnost pri delu pa, kot kaže, spijo, ali pa jim celo ugajajo mimoidoče postave vseh vrst v najrazličnejših krojih sodobne in zastarele mode, da ne ukrenejo ničesar glede spremembe naročila vrste blaga za delovne plašče.

Kritika ni zlonamerna, še manj pa z njo mislim kogarkoli žaliti. Želim le vsem našim sodelavcem, da se na delovnem mestu počutijo čimbolj ugodno ter da se zdravi in nepoškodovani vračajo z dela v svoje družine.

F. K.

OČALA SE DOBIJO TUDI NA RAVNAH

Julija letos je zagrebško optično podjetje Ghetaldus odprlo na Ravnah svojo poslovalnico, ki obsega prodajalno optičnih izdelkov in servis. Čedno opremljena prodajalna je v prostorih nekdanjega frizer-

skega salona, torej v prometnem središču Raven, pa vendar ljudje še ne vedo dovolj zanjo oziroma ne vedo, kaj vse se pri Ghetaldusu dobi in kakšne usluge tam opravljajo.

Predvsem delajo očala po receptih, dajejo pa jih tudi brez receptov na zdrav-

Pri Ghetaldusu prijazno postrežejo

stveno knjižico in izvršujejo vsa popravila. Na zalogi imajo veliko izbiro okvirov — prek 30 vrst, različna zaščitna očala in varilne plošče, očala proti megli in očala za gledanje televizije.

Na zalogi pa imajo tudi filme in fotografski papir ter domače in uvožene fotoaparate. Česar nimajo, lahko dobavijo po naročilu v razmeroma kratkem času.

Ustvarjajo stike s tovarnami, baje pa nameravajo uvesti tudi okulistično ordinacijo samo za železarno Ravne, ki bi delala enkrat na mesec.

Dobili smo torej prodajalno in servis take vrste, ki ga potrebujemo in ki nam lahko prihrani marsikatero pot v Maribor ali še kam dalje. Pametno je stopiti tja in se na lastne oči prepričati, kako in kaj, saj postrežba je prijazna.

m. k.

MESNINA JE ODPRLA NOVO PRODAJALNO

Trgovsko podjetje Mesnina je 16. oktobra odprlo na Trgu svobode pri Žmavcerju novo prodajalno svežega mesa, mesnih izdelkov in izbranih pripravljenih jedi. Prostor je zelo lep, higiensko in sodobno opremljen, posebnost pa je kuhinja za stekleno steno, ki je pravzaprav sestavni del prodajalne, kjer po naročilu sproti pripravljajo tople obroke. Nadaljnja posebnost za Ravne pa je (po drugih mestih je to že davno v navadi), da gost naročeno pojé stoje pri pultih.

Izbira jedi je precejšnja, o njihovih cenah pa so za zdaj mnenja deljena. Poglejmo, po čem je kaj:

vampi 3,50 din, golaž 3,50, kislja juha 2,00, telečja obara 3,00, bula z zeljem 3,00, srbski pasulj z mesom 3,20, čista juha 0,80, zakuhana juha 1,00, hrenovke 2,20, kranjske 2,40 din itn. Pri vsaki jedi je vračunan kos kruha.

Ker je trgovina nova (obiskali smo jo deset dni po »otvoritvi«), promet še ni zelo velik. Ima pa ugodno lego, prijazno postrežbo in zelo pestro izbiro. Upajo pa tudi, da bodo podjetja in ustanove pri njih jemale redne tople obroke.

k.

Ženska, ki govori več tujih jezikov, je vsekakor inteligentna. Ženska pa, ki lahko molči v več jezikih, je še bolj inteligentna.

Bilo je takrat, ko čas še ni imel brade.

Skladišče olja

Referati tega posvetovanja bodo postopoma objavljeni v Železarskem zborniku, nekateri, ki niso vezani na dejavnost slovenskih železarn, pa v Rudarsko-metalurškem zborniku in v Novi proizvodnji.

Jože Rodič, dipl. inž.

KULTURNA KRONIKA

SLOVENSKA KNJIGA ONKRAJ MEJE

17. oktobra se je na Ravnah zvrstilo nekaj omembe vrednih kulturnih akcij. Najprej je popoldne akademik dr. Anton Slodnjak predaval slavistom iz cele koroške krajine. Sledila je v študijski knjižnici proslava 100. obletnice smrti Antona Janežiča, na kateri je bil glavni govornik dr. Pavle Zablatnik, ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu, odkrito in ostro pa je orisal položaj v sodobni slovenski književnosti tudi dr. Slodnjak.

Po ogledu razstave Janežičevih del, ki jo je priredila študijska knjižnica, so gostje iz Celovca in Ljubljane skupaj z vodilnimi ravenskimi kulturnimi in političnimi delavci sedli za mizo ter spregovorili o položaju slovenske knjige na Koroškem onkraj meje ter o možnostih, kako ji utreti pot med bralce.

Dr. Franc Sušnik, ki je razgovor vodil, je postavil naslednje teze:

— Duh naroda si išče pot v knjigi. Živeti v duhovni skupnosti naroda pomeni tudi imeti odprto knjigo svojega naroda.

— Kako je s slovensko knjigo na Koroškem pri omejenem lastnem koroškem ustvarjanju in omejenem dostopu do knjig iz Slovenije?

— Kako je treba organizirati slovenske knjižnice na Koroškem?

— Kako je dobiti sredstva za knjige in jih potem spravljati po uradni poti čez mejo?

Pogovora o teh tezah so se udeležili s koroške strani dr. Franci Zwitter, dr. Reginald Vospernik, dr. Erik Prunč in dr. Pavle Zablatnik, s slovenske pa poleg dr. Sušnika član IS inž. Franc Razdevšek, Majda Bojčeva, predstavnica republiške konference SZDL, in prof. Bruno Hartman, predsednik skupnosti slovenskih študijskih knjižnic.

Po besedah Korošcev je stanje pri njih glede knjig približno takšno:

Lastna knjižna produkcija je skromna. Mohorjeva družba in Prešernova knjižnica pošljeta vsako leto svojim naročnikom po deset knjig. Kupcev slovenskih knjig skoraj ni; te so vezane le na intelektualce. Obstaja »centralna študijska knjižnica Slovenske prosvetne zveze«, ki sicer premore nekaj tisoč knjig, vendar zvečine izdaje do petdesetih let, torej domača in tuja dela v duhu socialističnega realizma, ki pri nas že v tisti dobi ni posebno navdušil bralcev, tem manj pa jih more danes. Obstaja še dijaška knjižnica na slovenski gimnaziji, medtem ko državna študijska knjižnica v Celovcu nima niti posebnega slovenskega oddelka niti bibliotekarja, ki bi znal slovensko. Po vaseh so knjižnice bodisi majhne in nepomembne ali pa jih sploh ni. Število bralcev se iz leta v leto manjša zaradi pomanjkljivega slovenskega pouka v osnovnih šolah. Tudi v tisku je težko popularizirati slovensko knjigo, saj naše založbe ne pošiljajo recenzentnih izvodov na Koroško — kljub prošnjam ne.

Slovenska stran je predlagala naslednje:

— okrepiti slovensko obstoječo študijsko knjižnico, s tem da bi ji slovenske založbe

zastonj pošiljale pomembnejše knjige, v tej knjižnici pa urediti tudi matično službo, kar pomeni, naj bi ta osrednja knjižnica pošiljala kovčke kvalitetnih knjig po vsem slovenskem podeželju in bi bila enotna za vse stranke. Mariborska in ravenska študijska knjižnica sta se zavezali, da bosta letno dali vsaka po 1000 dinarjev za nabavo knjig gimnazijski knjižnici v Celovcu, skupina knjižničarskih strokovnjakov bo nudila dela voljnim koroškim knjižničarjem vso potrebno pomoč, ravenska študijska knjižnica pa bo v stalnem stiku s slovensko celovško.

Seveda vse to ne bo poceni, vendar sta podporo glede materialnih sredstev obljubila tako tov. Bojčeva kot inž. Razdevšek in se je razgovor zaključil precej optimistično.

n. r.

V ENEM MESECU ŠTIRJE KONCERTI

Od vseh umetniških skupin v naši občini je ob začetku nove sezone imel pihalni orkester ravenskih železarjev menda največ nastopov. 26. septembra je bil promenade koncert pred Trgovskim domom na Čečovju. Za koncert take vrste je bil program res izbran, publika pa maloštevilna, če odštejemo lepo število mladih kričačev, ki bi morali biti tisti čas najbrž že v postelji. Res škoda, da je bilo tako, saj smo ustregli tistim, ki od orkestra zahtevajo modernejši program, nekaj skladb pa je bilo namenjenih takim, ki jim je narodna pesem še vedno pri srcu. Torej res za vsakega malo, ljudi pa je bilo tudi — malo.

Prevaljčani menda godrnjajo, da pri njih malo ali sploh ne igramo. 1. oktobra smo isti spored kot na Čečovju dali na stadionu na Prevaljah. Godbenikov je bilo 40, poslušalcev pa še 20 ne. Ne vem, kdo je imel smolo: ali mi, ki smo imeli zaradi

tekme Slovan — Dinamo bolj malo poslušalcev, ali pa oni, ki zaradi tekme niso mogli na koncert. Tudi kateri od ravenskih godbenikov bi si bil rad ogledal tekmo doma v naslonjaču, pa je le šel koncertirat. No »En frišn jagr« je vsakemu prinesel steklenico piva in dobre muzikantske duše so tudi tokrat (ne prvič, pa tudi ne zadnjič) pozabile na maloštevilen obisk, sploh pa, ker so tisti, ki so nas poslušali, bili s koncertom zadovoljni. Hvala jim, dvajsetim, za obisk in pozorno poslušanje!

V nedeljo, 5. oktobra, je velenjska godba slavila svojo 50-letnico in v ta namen organizirala srečanje pihalnih orkestrrov. Tako so se po tekmovanju v Kopru spet srečali stari in mladi muzikanti iz različnih orkestrrov, stari in mladi prijatelji iz različnih koncev Slovenije. Pogovorili so se o uspehih pa o težavah in igrali. Ponočno je bilo čutiti, da kvaliteta godbe raste, nekatere pa celo zelo hitro napredujejo, kar je bilo najbolj opaziti predvsem pri slavljencih — velenjskih rudarjih. Naš orkester se je vestno pripravil za to srečanje in se z izvedbo Smetanove Libuše in Ruellovega Halifaksa kar najbolje odrezal. To lahko potrdijo tudi tisti Ravenčani, ki so nas prišli v Velenje, pa še prej v Koper, poslušat in bodrit.

Da se ne bi Gutnštanarji pritoževali, da igramo samo Čečovčanom, smo v nedeljo, 12. oktobra, dopoldne koncertirali tudi na trgu pred Cvitanicem. Presenetljivo lepo število poslušalcev je bilo in je v takem okolju pravo veselje igrati, če nimaš konkurence v obliki brnenja motorjev. Žal so motorizirane enote te ali one registracije le poskrbele za to, da je bilo tu in tam njih bolj slišati kot nas.

Tako se je končal jesenski del naših koncertov na prostem. Pred različnimi poslušalci smo jih izvajali, pa tudi pod različnimi pogoji. Promenade koncert ima svoj namen. Tam, kjer je promenade, ni avtomobilov. Tam ljudje sedijo na klopci ali pa se sprehajajo, muzikanti pa imajo

Jesen

Kje pri nas ni drevja?

svoj prostor na sredini promenade in igrajo. Od tod torej promenadni koncert. Tako bi bilo, če bi nekje v parku stal paviljonček, kjer bi ob večerih igrali. Eni bi sedeli in poslušali, drugi bi se sprehajali in nas prav tako slišali, in tretji... no ti bi nas tudi ne nagnali.

Ja, lepo je sanjati, samo zbuditi se je težko, ko vidiš, da še vedno igraš tam, kot sicer.

I. G.

TITOV DOM JE ZAPRT

Ob koncu pomladi je bilo na Ravnah nekaj resnih sestankov, ki so imeli samo eno točko dnevnega reda: Titov dom in njegovo obnovo. Kakšni so bili sklepi tistih sestankov, danes ni več važno, važno je, da je v Titovem domu narobe vrsta reči, najhuje od vsega pa, da je centralna kurjava zanič in je zato dom zaprt.

Kdo je kriv in kdo ni kriv, se ne bi dalo hitro dognati. Pri Svobodi pravijo, da si upajo za tri milijone starih dinarjev spraviti kurjavo v red, ni pa koga, ki bi jih dal.

Za oktober so ponudili gostovanje jese-niški železarji — gledališki amaterji, pa smo ga morali odkloniti z vljudnim pojasnilom, da nimajo kje igrati. Z osrednjo proslavo 50-letnice KP in Zveze komunistične mladine smo sklenili počakati na 29. november. Še dobro, da imamo kavarno in bo lahko tam, kajti v Titovem domu ne bo mogla biti, če se ne bomo zganili.

Nekaj pa se vendarle da narediti brez vsakih stroškov: spremenimo domu ime, če nam seveda ime TITO še kaj pomeni, da nas kdo resno ne obdolži norčevanja iz imena predsednika naše države!

n. r.

SODELOVANJE Z ZAMEJSKIMI SLOVENCMI

25. in 26. oktobra je mariborsko Društvo prijateljev zamejskih Slovencev priredilo na Ravnah posvetovanje o čim uspešnejših oblikah sodelovanja s Slovenci, ki ži-

vijo na Madžarskem, v Avstriji in Italiji. Od znanih strokovnjakov so se posvetovanja udeležili: univ. prof. Bogo Grafenauer, Lojze Ude, Drago Druškovič, direktor Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, ter pisatelja Boris Pahor iz Trsta in Edvard Kocbek, ki je imel tudi uvodni referat.

Ker je o vsebini posvetovanja časopisje že pisalo, pomembnejši referati pa bodo verjetno izšli posebej, naj povzamemo le najbolj splošne vtise.

Predvsem bi si morali mi, Slovenci v matični državi, kdaj izprašati vest, ali se peljemo včasih k sosedom čez mejo tudi kot Slovenci k Slovincem ali pa le kot turisti in kupci. Potem je prevladalo mnenje, da je poleg številnih področij, na katerih že sodelujemo, še mnogo neizkoriščenih oblik sodelovanja. Ne nazadnje pa se je oblikovala misel, da bi morali tudi koroški Slovenci in Slovenci v Italiji, če želijo obstati, pozabiti na pripadnost različnim strankam ter se združiti kot Slovenci vselej, kadar so narodnostno ogroženi. Če si namreč sami ne bodo hoteli pomagati temeljito in zares, jim tudi nobena pomoč od drugih ne bo veliko koristila.

Zaradi organizacijskih spodrsrlajev sta se posvetovanja udeležila le dva Tržačana, žal pa niti en koroški Slovenec iz Avstrije.

n. r.

KAJ BOMO BRALI V ČETRTEI ŠTEVILKI KOROŠKEGA FUŽINARJA

V praznični številki Koroškega fužinarja, ki bo izšla nekaj dni pred 29. novembrom, bomo brali med drugimi tudi naslednje članke:

pismo družbenopolitičnih organizacij naše občine vsem delovnim ljudem, zanimiva zapisa o dejavnosti urbanističnega biroja, okvirni program delavske univerze ter obširen prispevek o občinskem programu razvoja otroškega varstva.

Od naših delovnih skupnosti bosta tokrat predstavljena ravenski Gradis in gozdni obrat Črna, predvsem pa oba part-

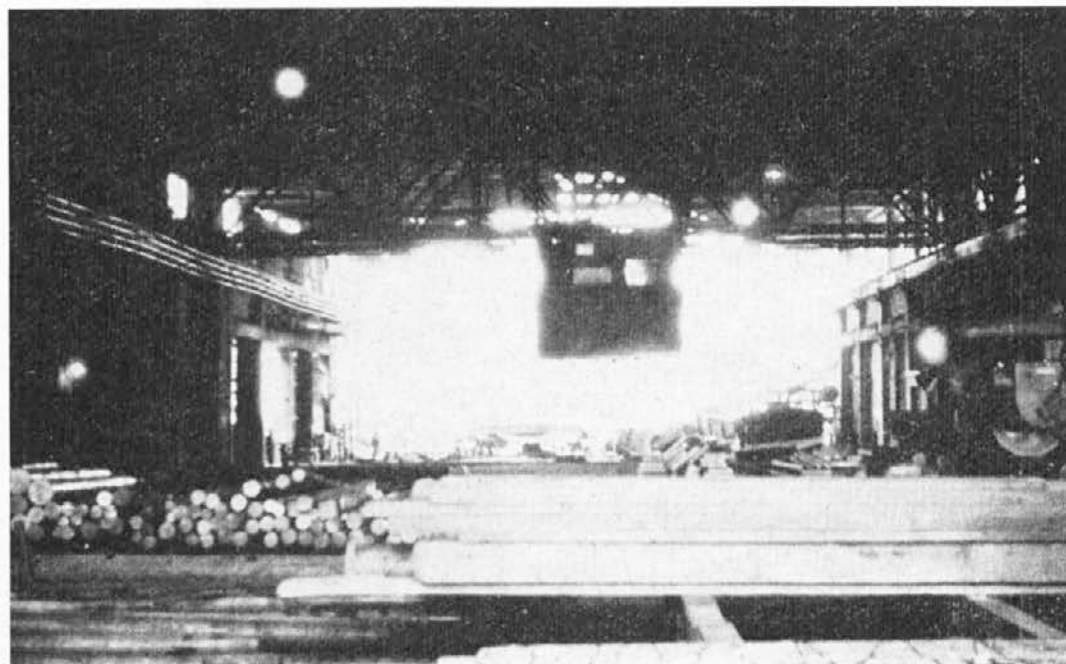
Geometrija

nerja ravenske železarne — Jesenice in Štore, ter objavljeni tudi trije povzetki strokovnih člankov iz Železarskega zbornika.

Naš stalni sodelavec Zorko Kotnik je napisal spomine na srečanje z Rožankovo mamom v NOB, predstavljeno pa bo tudi mežiško gasilsko društvo ob svojem jubileju. Posebno privlačno bo hudomušno kramljanje o znameniti cerkvi sv. Lenarta na Platu, tehtni pa članki o delu naše študijske knjižnice, o črnjanskem 13. turističnem tednu ter razmišljanja o naši stvarnosti Maksa Merkača-Hudopiska.

Številko, ki tokrat ne bo tako obsežna kot poletna, zaključujejo spomin na Dominika Kotnika-Župnca, članek o alpinizmu ter potopis po Slovenski Koroški. Kot zmeraj bo torej tudi tokrat za vsakogar nekaj branja.

Knjiga je ogledalo. Če opica pogleda vanj, ne more zagledati apostola.

Luči v žarilnici

ŠPORTNE VESTI

Tudi kvaliteta ženske odbojke raste iz mladih

ATLETIKA

Vse kaže, da se je kraljica športa v naši dolini po tihem rojstvu že krepko skobacala na noge in sedaj ne moremo več govoriti o tem, da si z nezanesljivimi koraki utira pot v sredino drugih športov z daljšo tradicijo in večjimi uspehi. Koraki so postali zanesljivejši prav po zaslugi športnih delavcev na vseh šolah v naši dolini, predvsem na ravenski gimnaziji, ki tvori danes jedro atletike na Koroškem. Seveda ne gre zanemariti dejstva (bili bi celo krivični, če tega ne bi omenili), da je k popularizaciji atletike na Koroškem pripomogel v prvi vrsti strokovni odbor za atletiko pri ObZTK, ki je kot organizator izvedel že več uspešnih tekmovanj ob pridnem asistiranju sodniškega kadra AK Fužinar.

Letošnja pozna in lepa jesen je atletom Koroške omogočila, da so se pomerili kar na treh tekmovanjih, s katerimi bi radi na kratko seznanili naše bralce.

Prva prireditev je bila konec septembra na Ravnah. Zbrali so se atleti in atletinje Pomurja, Šaleške doline in Koroške. Torej troboj — za naše po nastopu na II. kriteriju slovenskih mest — močno tekmovanje, kjer so naši veljali (pred trobojem seveda) bolj za opazovalce, učence. In res so taki bili tudi videti. Ob dobro športno oblečenih nasprotnikih so se naši bosji in premraženih potikali po stadionu in čakali, kaj bo. In dočakali so, prav tako kot maloštevilni gledalci, lepe in izenačene borbe, tudi zmage in vesele obraze, pa tudi poraze z žalostjo v očeh. A tekmovali so, borili so se športno, v srcu so nosili zavest, da so prvi pionirji atletike pri nas. Dokazati so hoteli, da atletika živi tudi na Koroškem. In to je bila njihova velika zmaga. Zmaga verovanja vase, v svoje zmogljivosti in v svoje sicer še skromno znanje, ki pa mu je volja, vsaj na tem tekmovanju, krepko pomagala.

Vsi tekmovalci Koroške si za svoj trud zaslužijo vse čestitke in naj nam ne za-

merijo, če ne bomo vseh imenovali, kljub temu da so vsak po svoje pripomogli k uspehu celotne ekipe in osvojili drugo mesto za Pomurjem in pred Šaleško dolino. Dolžni pa smo, da omenimo tiste, ki so v močni konkurenci prinesli svoji ekipi največ točk. To so Irena Jež s prvim mestom v skoku v daljino, Feliks Rožič s prvim mestom v teku na 100 m in sijajna štafeta 4 × 100 m v postavi Sajtl, Rožič I, Pruš, Rožič II, ki je kot prva pritekla skozi cilj. (To je bil res odličen tek!) Drugo mesto so osvojili: Anka Zdržnik v teku na 60 m, Lidija Večko v metu krogle ter Mirjana Kričej in Drago Horjak v skoku v višino. Torej kar tri prva in štiri druga mesta za naše atlete. Res vse čestitke. In če uspehe vseh treh ekip pogledamo še s točkami, dobimo tako uvrstitev:

1. Pomurje	127 točk
2. Koroška	97 točk
3. Šaleška dolina	91 točk

Sedaj že trajna vez (vsaj na športnem področju) med Pomurjem in Koroško je pritegnila tudi rudarje in takoj po troboju na Ravnah je bil že določen datum drugega takega srečanja, takrat v Murski Soboti. Spomladi bo gostitelj Velenje. Res dobra in pametna vzpodbuda za nadaljnji razvoj atletike pri nas in drugod.

Prof. Kotnik in Pandev sta krepko pljunila v roke in reprezentanca Koroške je v nekoliko spremenjeni postavi, trenirkah in delno v »šprinterih« na lep nedeljski oktobrski dan nastopila v Murski Soboti. Nasprotniki so bili isti kot na Ravnah, konkurenca enaka ali še hujša, a rezultati naših še boljše, še kvalitetnejši! Pri moški štafeti ni šlo (bila je diskvalificirana, a če ne bi bila, bi bili naši moški kot ekipa PRVI!), a naši so imeli tokrat več želez v ognju kot na Ravnah. Na zmagovalni oder so stopili kar petkrat. Junak dneva je bil vsekakor naš Kristan, ki je zmagal v metu krogle in v skoku v višino. Vse čestitke in kapo dol! Prijetno je presenetil tudi Sajtl s prvim mestom v skoku v daljino, Mirko Bauče je odlično tekkel na 3000 m in prvi pretrgal ciljno vrvico. Franc Rožič pa se je zopet izkazal kot najhitrejši na 100 m. V Murski Soboti je bil odličen tudi Gutman z drugim mestom na 1500 m in Vute z 2. do 3. mestom v teku na 100 m ter Večko Lidija (drugo mesto v metu krogle).

Naši so se torej kot celota še boljše izkazali, in če ne bi bilo tiste nesrečne, a upravičene diskvalifikacije v štafeti, bi bilo lahko še bolje. Ali si sploh lahko zamislite, da bi v atletiki pri moških bili pred Pomurjem? Ne! A vendar, samo za las je manjkalo.

Skupni rezultati so našim prinesli zopet drugo mesto za Pomurjem in pred Šaleško dolino, razlika v točkah pa je tu že večja kot na Ravnah (139, 104,3, 75,5), kar pomeni, da moramo predvsem ženski ekipi posvetiti v bodoče več pozornosti.

Vsem hvala za trud, za pošteno borbo, za lepe zmage in za rezultate, hvala pa tudi tistim, ki so s to mladino delali, jo pripravljali, se z njo ukvarjali in jo vzgajali. Žal je to edino, kar lahko povemo,

z veliko željo seveda, da bi bilo tako tudi v bodoče in da bi bilo več tistih (poklicnih in nepoklicnih), ki bi se hoteli še bolj intenzivno ukvarjati s kraljico športa na Koroškem.

In tretje tekmovanje. Jesenski kros. Vsako leto ga organizira strokovni odbor za atletiko pri ObZTK in letos so na njem sodelovali prvič tekmovalci posebne osnovne šole na Ravnah. Čestitamo! A kakor že prejšnja leta, tudi tokrat žalostna resnica. Na start ni bilo nobenega smučarskega tekača, nobenega pripadnika osnovnih telesnovzgojnih društev, razen TVD Partizan iz Žerjava in kar je najbolj žalostno, niti enega predstavnika ŠSD IC, kljub temu da imajo tam telesnovzgojnega učitelja, ki mu je tek zelo blizu in ki ima med svojimi varovanci tudi dobre tekače. IC je tudi edina šola v naši občini, ki na tem tekmovanju ni nastopila.

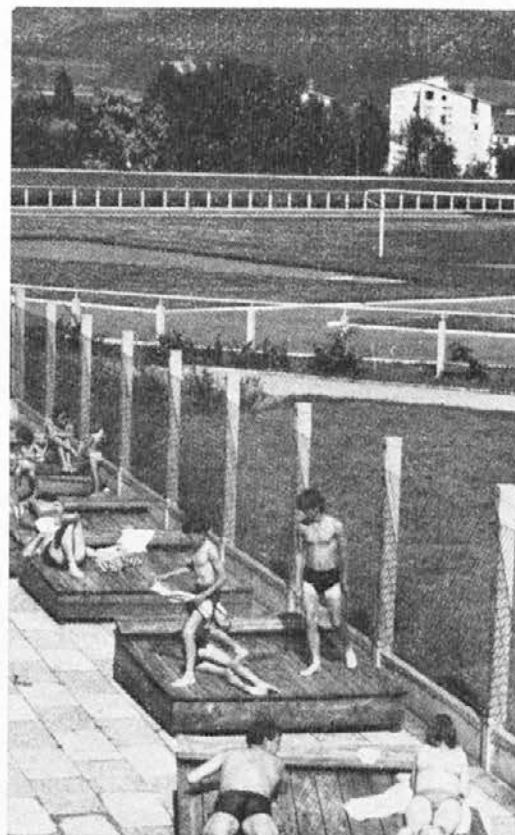
Na krosu je nastopilo po 33 tekmovalk in tekmovalcev pri mlajših pionirkah oziroma pionirjih, 22 tekmovalk pri starejših pionirkah, 16 starejših pionirjev, 3 mlajše mladinke, 10 mlajših in 5 starejših mladincev — ter niti ena članica in niti en član!

Pri mlajših pionirkah je zmagala Helena Kotnik (ŠSD Pionir Ravne) pred Anico Posod (OŠ Črna) in Anko Kopmajer (ŠSD Mladost Prevalje).

Pri mlajših pionirjih je zmagal Boris Legner pred Marjanom Banom (oba ŠSD Pionir Ravne) in Brankom Šišernikom (OŠ Črna).

Danica Praper je bila najuspešnejša **starejša pionirka**. Drugo in tretje mesto sta zasedli Francka Čebulj in Franja Jeseničnik (vse tri ŠSD Pionir Ravne).

Pri starejših pionirjih je zmagal Darko Zavrl pred Jožetom Kumerjem (oba ŠSD Pionir Ravne) in Lovrom Steržetom (ŠSD Mladost Prevalje).

Ravensko zimsko kopališče poleti

Anton Špegel — naš najboljši strelec

Pri mlajših mladinkah so bile najboljše gimnazijke. Prva je bila Danica Kopriva, sledita pa ji Marjeta Lorenci in Alenka Lačen.

Darko Štern (ŠSD gimnazija Ravne) je zmagal pri mlajših mladincih. Drugo in tretje mesto pa sta osvojila Maks Proje in Ivan Dimec (RŠC Mežica).

Zdravko Gutman, Drago Večko in Milan Drav (vsi ŠSD gimnazija) so bili prvi trije pri starejših mladincih.

Pa pogledimo še ekipe zmagovalce (pet tekmovalcev v ekipi vsake šole).

ŠSD Pionir Ravne je zmagalo kar štirikrat, in sicer pri mlajših in starejših pionirkah ter pionirjih, RŠC Mežica pri mlajših mladincih in ŠSD gimnazija Ravne pri starejših mladincih.

Vsem nastopajočim, posebno pa ekipnim zmagovalcem, iskreno čestitamo.

-ate-

STRELJANJE

18. in 19. oktobra je bilo v Slovenjem Gradcu prvenstvo koroške regije v streljanju z malokalibrsko puško za leto 1969. Tekmovanja so se udeležili strelci iz Radelj, Slovenjega Gradca in Raven. Tekmovanje je bilo na novem strelišču v Slovenjem Gradcu in je potekalo v pravem vzdušju velikih borb. Med člani je osvojil naslov prvaka koroške regije Evgen Korinšek iz strelske družine »Knez Pepi« z Raven s 470 krogi, sledijo Ožbi Fajmut Slovenj Gradec s 469 krogi, Anton Špegel SD »Knez Pepi« 466, Jože Homan 454, Jože Podbevšek SD »Knez Pepi« 445, Ivan Gostenčnik SD »Knez Pepi« 435.

Naslov mladinskega prvaka regije je osvojil Vlado Homan SD »Knez Pepi« s 416 krogi pred klubskim tovarišem Stefanom Steharnikom 332 in Vladom Barlom Slovenj Gradec 329.

Pionirski prvak regije je postal pionir Vlado Hodnik Slovenj Gradec z 231 krogi, sledijo Samo Horvat 219, Darko Hribšek 205, vsi Slovenj Gradec. Naš najboljši pionir Franjo Jež je osvojil šesto mesto s 185 krogi. Pokal najboljše strelke regije je

osvojila Gabrijela Zdovec SD »Knez Pepi« Ravne s 355 krogi pred Sonjo Engler Slovenj Gradec 308 krogov.

Tekmovanje je bilo zelo uspešno za tekmovalce SD »Knez Pepi«, saj so osvojili vsa prva mesta razen pri pionirjih, kjer naši pionirji še niso kos že dobro treniranim Slovenjgradčanom. Za intenziven trening pionirjev je nujno potrebno urejeno in zavarovano strelišče, kar je še samo tiha želja ravenskih strelcev.

-ervi-

NAMIZNI TENIS

Da namiznoteniške šole v naši dolini dobro delajo, je razvidno iz tega, da tekovanje v namiznoteniški ligi za pionirke in pionirje lepo napredujejo in postopoma narašča tudi kvaliteta. Ta ugotovitev velja najbolj za ravenske pionirje, zlasti pa za pionirke, ki so v jesenskem delu 1968 zasedle šele 3. mesto, letos pa so postale že prvakinje.

Res je, da imajo mladi ravenski igralci najboljše pogoje za delo (telovadnica), vendar moramo tu pohvaliti tudi Jamška, ki je v kratkem času uspel iz začetnic narediti solidno pionirsko ekipo. Mladi Mežičani so še vedno (po obeh delih tekmovanja) na prvem mestu, imajo pa slabše pogoje (vadbna samo enkrat tedensko), vendar lahko pričakujemo, da bodo pod vodstvom Maklina še v bodoče predstavljali dobre in borbene igralce ter se tudi kvalitetno izpopolnjevali. Razveseljivo je, da tudi v Žerjavu raste novi rod namiznoteniških igralcev, ki pod vodstvom Zormanana zelo dobro napredujejo. Letos prvič igrajo v ligi (v jesenskem delu še niso nastopali), vendar so že pokazali premoč nad igralci s Prevalj. Na Prevaljah so izgubili enega trenerja (Hancmana), tako da je ostal samo še Metelko, ki se po svojih močeh trudi, a v drugih telesnovzgojnih funkcijah jih ne najde prave opore. Tudi v Črni so pričeli z vadbo v namiznoteniški šoli, a v ligi še ne nastopajo. Po vsej verjetnosti pa se bodo vključili v občinsko tekovanje že v sezoni 1969/70.

Pa pogledimo razvrstitve ekip v občinski namiznoteniški ligi.

PIONIRJI

1. Mežica I. 24 točk, 2. Ravne I. 20, 3. Mežica II. 12, 4. Ravne II. 11, 5. Žerjav I. 8, 6. Prevalje I. 5, 7. Žerjav II. 4, 8. Prevalje II. 2.

PIONIRKE

1. Mežica 10 točk, 2. Ravne I. 8, 3. Prevalje 6, 4. Žerjav 0, 5. Ravne II. 0.

Strokovni odbor za namizni tenis, ki vodi to tekovanje, je v jesenskih mesecih organiziral še dva namiznoteniška turnirja.

Konec septembra je bilo na Ravnah občinsko prvenstvo za pionirje, pionirke, mladince in mladinke posamezno. Udeležba na tekovanju ni bila najboljša, a zbrani so bili najboljše tekmovalci, ki so pokazali dober namizni tenis. Najboljši so bili.

Pri pionirjih: 1. Mlakar, Fužinar, 2. Sterže, Žerjav-šola, 3. Vidmar, Mežica - šola.

Pri pionirkah: 1. Fišer, Fužinar, 2. Štruc, Ravne - šola, 3. Režonja, Ravne - šola.

Pri mladinkah: 1. Petrač, Fužinar, 2. Fišer, Fužinar, 3. Štruc, Ravne - šola.

Pri mladincih: 1. Plešej, Fužinar, 2. Mlakar, Fužinar, 3. Vidmar, Mežica - šola.

Zadnje nedeljo v oktobru pa je bilo na Ravnah občinsko šolsko tekovanje, kjer so se pomerile ekipe in posamezniki osnovnih šol v naši dolini. Iz nerazumljivih vzrokov ni bilo Mežičanov in tekmovalcev s Prevalj, drugače pa je bila udeležba (Črna, Žerjav, Ravne) solidna.

Pri pionirjih in pionirkah je ekipno zmagala osnovna šola Prežihov Voranc z Raven. Za pionirje so v zmagoviti ekipi nastopili Mlakar, Legner in Razdevšek, pri pionirkah pa Fišer, Štruc in Krivograd. Pohvaliti je potrebno tudi mlade igralke iz črnske šole Brumnovo, Pratkanerjevo in Toplakovo, ki so si v svoji konkurenci priborile 2. mesto.

Pri posameznikih je zmagal Legner, Ravne, pred Brumnom, Črna, in Štrucem, Ravne, pri pionirkah pa Fišerjeva pred Štrucovo in Režonjevo (vse Ravne).

Vsem mladim igralcem in igralcem čestitamo k uspehu, ki jim naj da še več vo-

Počitniški dom na Svetini pri Štorah

Sonce zahaja

lje do nadaljnega načrtnega in trdega dela. Brez tega namreč uspehov tudi pri namiznem tenisu ni.

Ta kratek prikaz o delu mladih igralk in igralcev z belo žogico še ne bi bil popoln, če ne bi omenili novost, ki je bila letos prvič izvedena in ki jo kaže, kjer se le da in kadar se le da, samo nadaljevati.

V avgustu je bil na Ravnah trening najboljših pionirjev in pionirk iz Žerjava, Mežice, Prevalj in Raven. Pod vodstvom Jamška se je ves mesec 18 igralcev in igralk štirikrat tedensko znojilo za zelenimi mizami. Taki akciji lahko pripišemo samo: **odlično!**

In še ena vesela vest: igralk Fužinarja Lesnikova, Petračeva in Fišerjeva so v I. kolu kvalitetne slovenske lige za članice premagale žensko ekipo Triglava iz Kranja z rezultatom 5:2! Uspeh je tem večji, ker je za Triglav igrala tudi ena najboljših slovenskih igralk Žerovnikova. Najboljša tekmovalka dvoboja je bila Lesnikova, ki je premagala vse tri nasprotnice. Vse čestitke našim igralkam!

NOGOMET

Mladinska občinska liga gre h kraju in kmalu bodo znani tudi končni rezultati. (V naslednji številki jih bomo objavili.) Bolj važno kot rezultati pa je dejstvo, da je letos strokovni odbor za nogomet pri ObZTK uspel v to tekmovanje vključiti tudi mladince z Leš in Radelj. Na vsah način je sedaj liga že bolj zanimiva, več se igra in na zelenih poljanah imamo vedno več mladincev. To pa je osnovni cilj in namen tekmovalnega športa v malem.

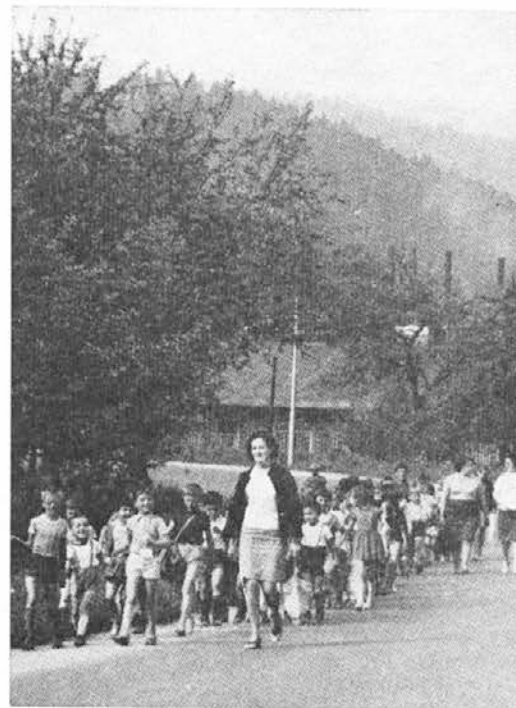
Ne smemo prezreti tudi uspešno izvedenega mladinskega nogometnega turnirja zadnje nedelje v oktobru kar na obeh igriščih na Ravnah. Nastopile so ekipe NK Pece iz Črne, NK Akumulatorja iz Mežice, NK Korotana s Prevalj, NK Leše, NK Radlje in ekipa domačega Fužinarja.

V finalu turnirja sta se pomerila NK Leše in NK Akumulator iz Mežice, slednji

pa so postali prvaki in dobili v dar pokal strokovnega odbora za nogomet, ki je to tekmovanje organiziral in tudi odlično izvedel.

Če smo že pri nogometu, moramo napisati nekaj tudi o sindikalnem prvenstvu, ki ga je v Mežici in Črni organiziral strokovni odbor za rekreacijo pri ObZTK. Predvsem, tekmovanje, kjer so nastopile ekipe železarne Ravne, TRO Prevalje, Instalater Prevalje, Ljubljana transport Prevalje, rudnik Mežica, enota JNA iz Črne in Hidromontaža Maribor, gradbišče Ravne, je zelo dobro uspelo. Proti pričakovanju a zaslužno je zmagala ekipa Hidromontaže in dobila v dar lep pokal. Vsem nastopajočim, posebno pa zmagovalcem, veljajo naše iskrene čestitke.

Drugič bo na vrsti odbojka, in ker se bližamo zimi — smučanje. -ate-

Na sprehod

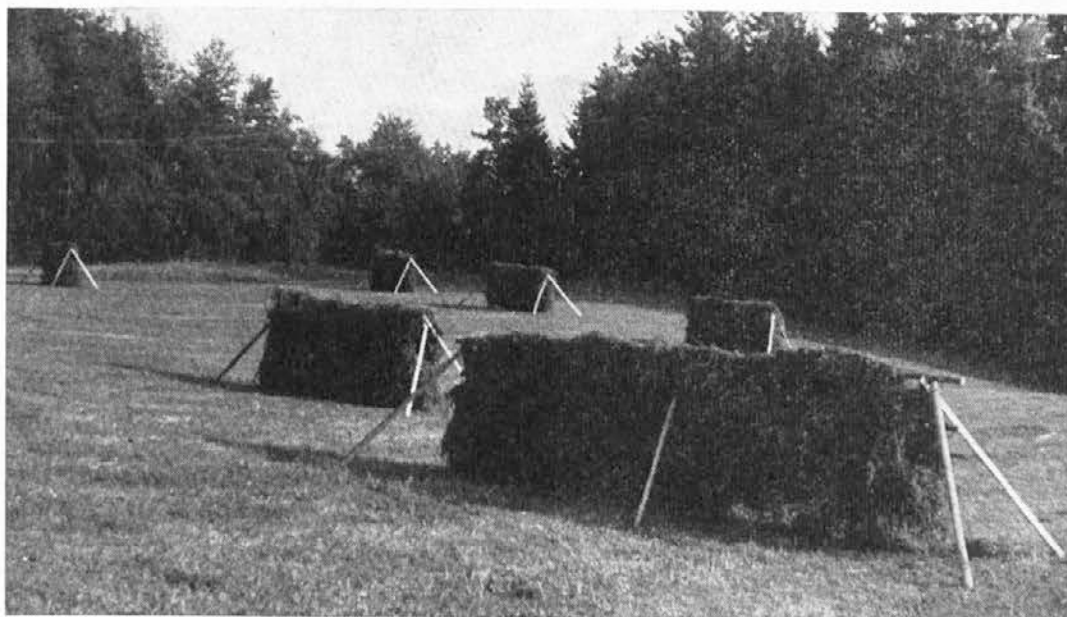
NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

4709	Container Handbuch 1, 2 1968.	3587/153	O morfologiji in o topologiji nitridov in o njihovem zaviralnem vplivu na rast avstenitnih zrn v jeklu 1969.
4104/4	Metal's Handbook 1969. Forming.	3587/154	Pavle Eržen, Optimalizacija proizvodnje in proizvodnih naprav za 230.000 t surovega elektrojekla letno 1969.
4710/I	Zbornik saopštenja I. svetovanja proizvodnog mašinstva 1965.	3587/155	A. Prešern, V. Rac, Poboljšanje kvalitete jekla pri obdelavi taline v ponvi s plinastim argonom 1969.
4710/I/1	I. Alatne mašine, automatizacija i upravljanje 1969.	4713	Savas E., Computer Control of Industrial Processes 1965.
4710/II/2	II. Obrada rezanjem 1969.		
4710/III/3	III. Uvodni referati, koreferati, diskusija, opšte informacije 1969.		
4710/4	Tehničko normiranje metodom standardnih elemenata u metalnoj industriji 1969.		
4710/5	S. M. Urošević, Tipska i grupna tehnologija u metalnoj industriji 1967.		
4710/6	V. R. Milačić, Dinamika mašinskih sistema na primeru alatne mašine 1969.		
4711	Konrad Mellerowicz, Neuzeitliche Kalkulationsverfahren 1966.		
4712	Leitungsverzeichnis für chemische Arbeiten 1967.		

Večje je mesto, bolj gre v korak s časom: Maribor prižge pisane luči na Miklavžev večer, Ravne jih nekaj dni pred božičem.

Tisti, ki mu beseda »mistika« ni všeč, reče »turizem« ali »trgovina«.

Ali nam torej kak mlad idealist ne sme reči, da smo hinavci?

Sekstet

OBRATNE NEZGODE V OKTOBRU 1969

Franc Rizma, valjarna — pri signiranju kvadratnih palic mu je padel tujek v oko.

Ivan Valentar, valjarna — pri menjavi valja na ravnalnem stroju si je poškodoval palec leve roke.

Franc Kos, strojni remont — opeknel se je po dlanh obeh rok.

Adolf Žvikart, čistilnica — pri nalaganju ulitkov v zaboj si je poškodoval koleno desne noge.

Edvard Štumfl, livarna — tekoče jeklo mu je brizgnilo za čevelj leve noge.

Anton Jerlah, mehanska obdelovalnica — pri nabijanju puše na os si je poškodoval kazalec desne roke.

Avgust Balant, topilnica I. — kokila za vlivanje prob mu je padla na desno nogo in mu poškodovala prst.

Franjo Lopatni, topilnica I. — kora iz ponovce ga je stisnila s kolena ob izhodno lestev.

Vinko Ladinek, kovačnica — pri kovanju palice mu je padla škaja mimo zaščitnih očal v levo oko.

Jožef Tušnik, čistilnica — pri brušenju mu je padel tujek v oko.

Mirko Sovič, čistilnica — pri brušenju si je obrusil kazalec na levi roki.

Julijana Dren, valjarna — pri uravnavanju gredic se je opotekla in padla prek ograje ter si poškodovala hrbtenico.

Martin Jezernik, topilnica I. — tekoče jeklo mu je brizgnilo po vratu.

Fadil Kerić, topilnica I. — tekoče jeklo mu je brizgnilo po levi nogi in vratu.

Jožef Mozgan, čistilnica — pri brušenju mu je padel tujek v oko.

Konrad Skornšek, skladišče ingotov — pri nakladanju ingotov z voza so ga klešče stisnile za sredinec leve roke.

Franc Šure, kovačnica — kovanec se mu je skotalil na golen desne noge.

OKTOBRA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Franc Prikeržnik — NK, Jože Mozgan — NK, Stanislav Kapel — NK, Drago Meznar — NK, Franc Ploder — NK, Stanko Koprivnik — NK, Marija Ošlovnik — NK, Peter Belič — NK, Srečko Vušnik — KV, Danica Aleško — NK, Roman Šopar — KV, Alfonz Zancan — NK, Jože Korat — NK, Kristjan Kremžar — KV, Milan Radošević — KV, Viktor Božič — NK, Slavko Počej — NK, Fortunat Hriberšek — NK, Alojz Pangerc — NK, Štefan Kumprej — NK, Edvard Kret — PK, Ivan Predikaka — KV, Roman Močnik — PK, Viljem Božičnik — PK, Ivan Kotnik — NK, Stanislav Cigler — NK, Stanislav Krenker — NK, Rajko Podhovnik — NK, Oto Schuller — NK, Alojz Krenker — NK, Franc Delopst — NK, Franc Sonjak — NK, Ivan Pečovnik — NK, Marica Smrekar — SS, Marija Naglič — SS, Marija Štehar — SS, Marija Krebs — SS, Jožica Rednak — SS, Miroslav Oman — SS, Drago Vodopivec — NSS, Irena Hecl — NSS, Terezija Ternek — NS, Marija Vodopivec — NS, Marija Mozgan — SS.

Lilijana Kraiger — NK, Jožica Bavče — NSS, sprejeti za določen čas.

ODŠLI IZ PODJETJA

Franc Vačun — PK, Zofija Kristan — KV, Avguština Kajzer — PK, Feliks Ledinek — NK, Jože Mozgan — PK, Boško Pantič — KV, Pavla Robin — NK, Feliks Kotnik — NK, Obrad Belič — KV, Bogomir Motnik — PK, Luka Šardi — KV, Dušan Rauter — PK, Dragotin Hrženjak — KV, Leopold Golob — NK, Anton Čekon — NK, Alojz Fanel — SS, Janez Klančnik — SS, Jožica Pajnik — SS, Rado Pšenčnik — SS.

Najmanjši podoficirji so najbolj važni.

Naši upokoјenci

Avguština Kajzer, roj. 7. avgusta 1914, v železarni od 8. aprila 1947 kot jedrarka v livarni — jedrarni. Star. upokoјena 1. oktobra 1969

Feliks Kotnik, roj. 20. oktobra 1913, v železarni od 18. maja 1954 kot skladišni delavec v centralni službi. Inval. upokoјen 15. oktobra 1969

Bogomir Motnik, roj. 7. avgusta 1917, v železarni od 23. oktobra 1945 s predsedki kot pomočnik zidarja v gradbenem remontu. Inval. upokoјen 17. oktobra 1969

Pavla Robin, roj. 7. aprila 1914, v železarni od 3. januarja 1949 kot čistilka v mehanični delavnici. Os. upokoјena 1. oktobra 1969

Zofija Kristan, roj. 7. maja 1918, v železarni od 5. februarja 1952 kot jedrarka v livarni — jedrarni. Os. upokoјena 1. oktobra 1969

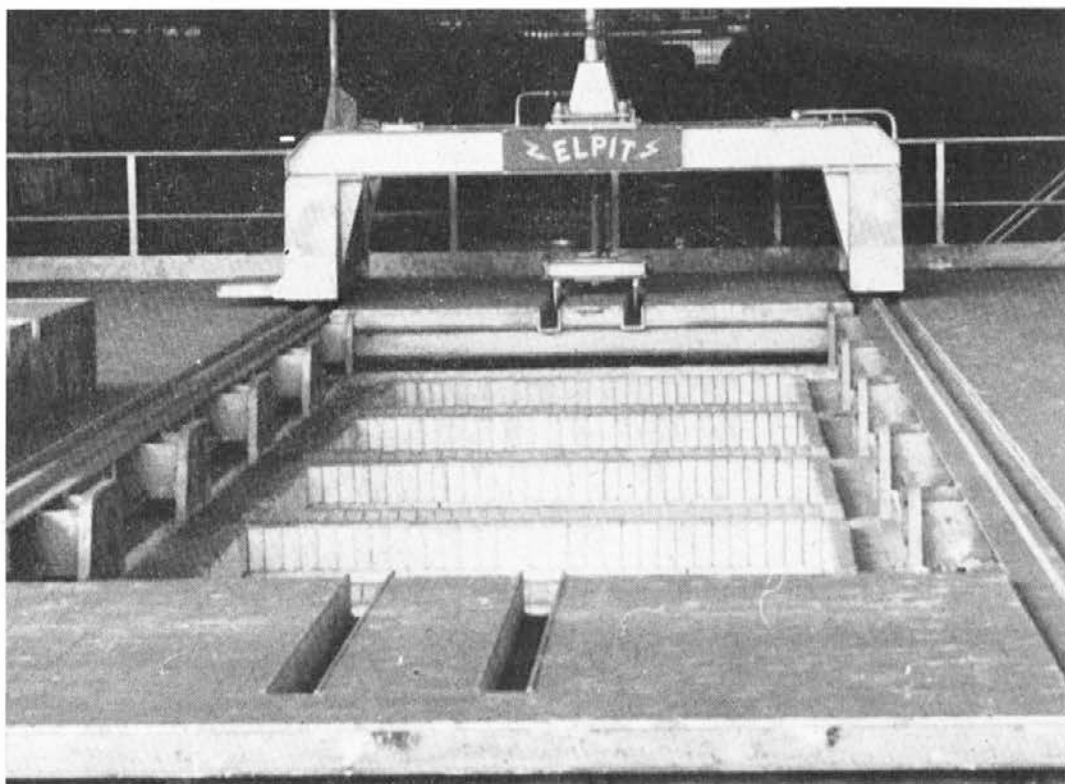
Pitje in slikarstvo imata svoj mehanični in pesniški del. Ljubezen prav tako.

*

Kdo posluša opravičila, če ima dejanja pred seboj?

*

Svojih čevljev si res ne znam sam narediti, toda zato si še ne pustim predpisovati filozofije.

Globinska peč v bloomingu